

372.19

06390

ย. 3

การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู

ปริญญาพันธ์

ของ

ศุภากร กมล

๕7 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185361

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผศ.สุกัญญา ตียะสุวรรณ)
.....กรรมการ
(อ.สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผศ.สุกัญญา ตียะสุวรรณ)
.....กรรมการ
(อ.สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.สุชาติ วงศ์สุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกัญญา ตียะสุวรรณ อาจารย์สุพิพรรณ พัทธพาณิชย์ ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์สุชาติ วงศ์สุวรรณ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตราด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิจิต เอี่ยมวิเชียร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด อาจารย์มนตรี จาปาเงิน ศึกษาานิเทศก์อำเภอบ่อไร่ และอาจารย์วันเพ็ญ พวงพุก ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนชุมชนวัดบ่อไร่ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและให้ข้อคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ไศตรบรรเทา และคุณสรายุทธิ์ เศรษฐบุตร ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติและตรวจสอบการใช้ภาษาในทศคย่อ (Abstract)

ขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้

คุณค่าและประโยชน์อันจะพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณแม่ทูนมา กมล และดวงวิญญาณของคุณพ่อเหง้า กมล ตลอดจนทั้งครู-อาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอนให้การศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณากร กมล

กุมภาพันธ์ 2536

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร	10
	องค์ประกอบของหลักสูตร	14
	ลักษณะของหลักสูตรที่ดี	16
	การพัฒนาหลักสูตร	18
	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	21
	การเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ...	24
	การนำหลักสูตร ไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	46
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	46
การดำเนินการรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
ความมุ่งหมายในการวิจัย	101
วิธีดำเนินการวิจัย	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล	102
การวิเคราะห์ข้อมูล	102
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	114
ข้อเสนอแนะทั่วไป	114
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	117
 บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	123
ประวัติย่อของผู้วิจัย	140

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
2	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายด้าน	52
3	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการเตรียมความพร้อม โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายข้อ	53
4	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายข้อ	57
5	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายข้อ	61

- 6 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน
และจำนวนเป็นรายด้าน 65
- 7 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการเตรียมความพร้อม
โดยจำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำนวนเป็นรายข้อ 67
- 8 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการบริหารหลักสูตร จำนวนตาม
เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำนวนเป็นรายข้อ 75
- 9 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการจัดการเรียนการสอน
จำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำนวนเป็นรายข้อ 82
- 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด
โดยรวมทุกด้านและจำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน 89

- 11 เปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน โดยรวมทุกด้านจำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน 91
- 12 เปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ด้านการเตรียมความพร้อม จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของ
โรงเรียน 92
- 13 เปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน ... 93
- 14 เปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของ
โรงเรียน 94
- 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด โดยรวม
ทุกด้านและจำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน 95

16	การเปรียบเทียบรายคำสำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของ โรงเรียน	97
17	การเปรียบเทียบรายคำสำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความ คิดเห็นของครู ด้านการเตรียมความพร้อม จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของ โรงเรียน	98
18	การเปรียบเทียบรายคำสำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความ คิดเห็นของครู ด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของ โรงเรียน	99
19	การเปรียบเทียบรายคำสำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความ คิดเห็นของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของ โรงเรียน	100

บทนำ

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในโลก ถ้ามนุษย์มีคุณภาพสูงแล้ว มนุษย์นี้เองจะเป็นผู้สร้างโลก รักษาโลก และทำให้โลกเจริญถาวรมั่นคง ในทางตรงกันข้ามถ้ามนุษย์ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพแล้ว มนุษย์นี้เองเช่นกันก็จะทำลายโลก ทำลายสิ่งแวดล้อมและท้ายที่สุดก็จะทำลายตนเอง การกระทำดังกล่าวปรากฏชัดเจนในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มนุษย์ได้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ ป่าไม้ อากาศ และน้ำลงไประยะหนึ่งที่เกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์และความโลภที่เกิดจากความคิดที่ไม่ถูกต้อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงต้องดำเนินการอย่างดีให้มีประสิทธิภาพเป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม พัฒนาโลก การศึกษาจึงต้องมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 1)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับสังคมและประเทศชาติ การศึกษานอกจากจะทำหน้าที่ถ่ายทอดมรดกทางสังคมจากบรรพบุรุษถึงคนรุ่นหลังแล้ว ยังทำหน้าที่พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เยาวชนต้องเผชิญในอนาคต การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนถือว่าเป็นภาระและหน้าที่อันสำคัญยิ่งของรัฐ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตและทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 21)

การจัดการศึกษาของประเทศใดก็ตามจะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าหากไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการและเป็นแนวทางในการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน และให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับจุดหมายของการศึกษาเป็นประการสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นข้อกำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนจะสอนอะไร ได้ดีต้องมี ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี (สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นเวลาสิบกว่าปี หน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบโดยตรงและมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับนี้ ได้ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่องและได้นำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรในรายละเอียดตลอดมา สรุปผลการใช้หลักสูตรพบว่า หลักสูตรดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การพัฒนาคุณภาพคนในสังคมให้มีความรู้ มีคุณธรรม สามารถพึ่งตนเองได้และนำ เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมี หน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร จึงได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการ เปลี่ยนแปลงและความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นหลักสูตรที่เน้นกระบวนการ มากกว่าเนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรและมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาตน ได้แก่ ให้ความรู้พื้นฐาน มีสุขภาพทางกายและใจที่สมบูรณ์ แก้ปัญหา เป็น เสียสละ และมุ่งพัฒนา
2. การพัฒนาอาชีพ ได้แก่ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รักการทำงาน และทำงานเป็น
3. การพัฒนาสังคม ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อบ้าน ชุมชน ประเทศ และโลก (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 3)

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดชายแดนภาคตะวันออกติดกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย มีพื้นที่ 2,819 ตารางกิโลเมตร มีทิวเขาบรรทัดยาว 200 กิโลเมตร เป็นพรมแดนทางด้านตะวันออก ส่วนทางด้านตะวันตกมีฝั่งทะเลยาว 165 กิโลเมตร มีเกาะ 52 เกาะ เกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด จังหวัดตราด ประกอบด้วย 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองตราด อำเภอ เขาสมิง อำเภอบ่อไร่ อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ และกิ่งอำเภอเกาะกูด มี 36 ตำบล 227 หมู่บ้าน ประชากรทั้งสิ้นจำนวน 195,788 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2535 : 1) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด รับสนองนโยบายการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดทั้งสิ้น 127 โรงเรียน 4 สาขา ครูทั้งสิ้นจำนวน 1,471 คน

นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 25,142 คน พิจารณาตามสภาพทางภูมิศาสตร์แล้วปรากฏว่ามีโรงเรียน ตั้งอยู่ในพื้นที่เกาะจำนวนทั้งสิ้น 11 โรงเรียน ซึ่งการคมนาคมไม่สะดวกอาศัยเรือเป็น พาหนะ อยู่ที่อำเภอแหลมงอบ 7 โรงเรียน และอยู่ที่กิ่งอำเภอเกาะกูด 4 โรงเรียน โรงเรียน ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนซึ่งได้รับผลกระทบจากการสู้รบตามชายแดน ครูและนักเรียนขาดขวัญและ กำลังใจ บางครั้งการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามกำหนดเวลาเพราะเหตุการณั้สู้รบตามชายแดน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ประกาศให้เป็นโรงเรียนเสี่ยงภัย จำนวน ทั้งสิ้น 20 โรงเรียน อยู่ที่อำเภอเมืองตราด 6 โรงเรียน อำเภอบ่อไร่ 3 โรงเรียน อำเภอคลองใหญ่ 11 โรงเรียน นอกจากนี้เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ปกติ จำนวนทั้งสิ้น 96 โรงเรียน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2535 : 7)

ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศของสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า

1. กลุ่มทักษะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 68.60 และ 45.75 ตามลำดับ (เป้าหมายร้อยละ 50)

2. กลุ่ม สปช. คะแนนเฉลี่ย 61.19 (เป้าหมายร้อยละ 70)

3. กลุ่ม กพอ. คะแนนเฉลี่ย 71.63 (เป้าหมายร้อยละ 70)

4. กลุ่ม สสน.

4.1 ภาคความรู้ คะแนนเฉลี่ย 2.95 (คะแนนเต็ม 4)

4.2 ภาคสุนทรีย์ คะแนนเฉลี่ย 2.40 (คะแนนเต็ม 4)

4.3 ภาคความแข็งแรง คะแนนเฉลี่ย 2.46 (คะแนนเต็ม 4)

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2534 : 14) นอกจากนี้จากการศึกษาข้อมูลของการ ประเมินคุณภาพการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ปีการศึกษา 2534 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ อัตราการข้ามชั้นสูงร้อยละ 4.69 (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 2) โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีอัตราการข้ามชั้นสูงถึงร้อยละ 12.68 และมีอัตราการออกกลางคันร้อยละ 1.21 (เป้าหมาย ไม่เกินร้อยละ 1) และสรุปผลการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า มีปัญหาโรงเรียน

ยังไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนได้ครบทุกด้าน ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เข้าใจหลักสูตร การประสานงานในเรื่องการเรียนการสอนระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีน้อย ขาดแคลนแหล่งค้นคว้าวิทยากรต่าง ๆ ครูบางส่วนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนจากเดิม บุคลากรได้รับการอบรมไม่ครบทุกคน ครูที่ผ่านการอบรมแล้วย้ายไปสอนชั้นอื่นหรือโรงเรียนอื่น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2535 : 7 - 8) ซึ่งเป็นปัญหาทางการศึกษาที่จำเป็นต้องรีบแก้ไขเร่งด่วน ในปีการศึกษา 2535 หลักสูตรดังกล่าวได้ใช้เฉพาะชั้น ป. 1 - 2 ในการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาเฉพาะประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนครูประจำชั้น ป. 1 - 2 และครูวิชาการประจำโรงเรียนเท่านั้น เพราะผู้บริหารโรงเรียนและครูดังกล่าวมีบทบาทโดยตรงในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพตามจุดหมายของการศึกษา

ในฐานะที่ผู้วิจัยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการประถมศึกษาในระดับอำเภอและมีความเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เยาวชนของชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตราด จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาปรับปรุง การบริหารงานด้านวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตลอดจนเป็นข้อมูล เสนอแนะผู้บริหารระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับกรม นำไปใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพของ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยใช้กรอบแนวคิด ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดตามลักษณะขอบข่ายงาน 3 ด้าน ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 34)

1.1 การเตรียมความพร้อม

1.2 การบริหารหลักสูตร

1.3 การจัดการเรียนการสอน

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ในปีการศึกษา 2535 จำนวน 597 คน ได้แก่

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 127 คน จำแนกเป็น

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ จำนวน 96 คน

2.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน จำนวน 20 คน

2.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ จำนวน 11 คน

2.2 ครู จำนวน 470 คน จำแนกเป็น

2.2.1 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ จำนวน 365 คน

2.2.2 ครูประจำชั้น ป. 1 - 2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน จำนวน 72 คน

2.2.3 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ จำนวน 33 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากกลุ่มประชากรตามสัดส่วนของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน ได้แก่

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 97 คน จำแนกเป็น

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ จำนวน 73 คน

3.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน จำนวน 15 คน

3.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ จำนวน 9 คน

3.2 ครู จำนวน 291 คน จำแนกเป็น

3.2.1 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ จำนวน 219 คน

3.2.2 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน จำนวน 45 คน

3.2.3 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ จำนวน 27 คน

4. ตัวแปรที่จะศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 ตำแหน่ง

4.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

4.1.1.2 ครู

4.1.2 เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน จำแนกเป็นสามเขต

4.1.2.1 โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ

4.1.2.2 โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน

4.1.2.3 โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตามลักษณะของงาน 3 ด้าน คือ

4.2.1 การเตรียมความพร้อม

4.2.2 การบริหารหลักสูตร

4.2.3 การจัดการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้หลักสูตรในโรงเรียน หมายถึง การนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไปใช้ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขอบข่ายงาน 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อม หมายถึง สภาพการเตรียมการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด เช่น การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร การจัดระบบบริหารงาน การจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

1.2 ด้านการบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนงานทั่วไป การจัดทําแผนงานด้าน วิชาการ การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลตามแผน

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การควบคุม กำกับ การอํานวย ความสะดวกในการเรียนการสอนและการดำเนินการของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด เพื่อให้การเรียน การสอนดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตร เช่น การจัดและพัฒนา การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ การสอน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ในปีการศึกษา 2535

3. ครู หมายถึง ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และครูวิชาการประจำโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ในปีการศึกษา 2535

4. ครูวิชาการประจำโรงเรียน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนที่ได้รับแต่งตั้งจาก ผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน

5. เขต หมายถึง การกำหนดท้องที่ตามสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตราด ที่แบ่งเป็นเขตพื้นที่ปกติ เขตพื้นที่ชายแดน และเขตพื้นที่เกาะ

5.1 โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตราด ทุกโรงเรียน นอกจากโรงเรียนในพื้นที่ชายแดนและโรงเรียน ในเขตพื้นที่เกาะ

5.2 โรงเรียนในพื้นที่ชายแดน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองตราด 6 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ่อไร่ 3 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองใหญ่ 11 โรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ได้รับผลกระทบจากการสู้รบตามชายแดน

5.3 โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานประถมศึกษาอำเภอแหลมงอบ 7 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานการศึกษา
กิ่งอำเภอเกาะกูด 4 โรงเรียน ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่เกาะ การคมนาคมไม่สะดวก อาศัยเรือเป็น
พาหนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ผู้วิจัยขอเสนอหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร
2. องค์ประกอบของหลักสูตร
3. ลักษณะของหลักสูตรที่ดี
4. การพัฒนาหลักสูตร
5. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
6. การเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
7. การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการศึกษาทุกระดับเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การจัดการศึกษาในประเทศถือว่าหลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญ ประเทศใดก็ตามจะประสบผลสำเร็จในด้านการจัดการศึกษาได้ยากหากไม่มีหลักสูตรเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาในประเทศนั้น ๆ เกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร มีนักการศึกษาไทยและนักการศึกษาต่างประเทศได้ให้ความหมายในทัศนะที่ต่างกันไปหลายประการ เช่น

ธารง บัวศรี (2532 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม และประมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สังค อุทรานันท์ (2532 : 16) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชาซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่ายหรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว
2. หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียน ซึ่งได้วางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ
3. หลักสูตรเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น สำหรับให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน
4. หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำ ได้รับรู้ และได้ตอบสนองต่อการแนะแนวของโรงเรียน

สำหรับหลักสูตรในระดับประถมศึกษา นั้น แรมสมร อยู่สฤพร (2533 : 3) ได้แสดงทัศนะว่า คำว่าหลักสูตรจะหมายถึงโครงการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยมีมุ่งสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และให้ทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ตามสภาพของสังคมในขณะนั้น ๆ

ทางด้าน เชย์เลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Saylor and Alexander. 1959 : 4) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง บรรดาความพยายามทั้งหมดของโรงเรียนในการที่จะก่อให้เกิดผลการเรียนที่โรงเรียนพึงปรารถนา ทั้งในสถานการณ์ภายในและภายนอกโรงเรียน

สำหรับ ทาบ (Taba. 1962 : 10) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง วิธีการเตรียมเยาวชนให้มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมของเขา และกูด (Good. 1973 : 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรศิลปะ เป็นต้น
2. หลักสูตร คือ เค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอน ซึ่งทางโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้มีความรู้ขั้นหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในวิชาชีพต่อไป
3. หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถาบัน

ส่วน ราแกน และเชฟเพิร์ด (สังัด อุทรานนท์, 2532 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Ragan and Shepherd, 1977 : 192) ได้กล่าวว่าหลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทุกชนิดของเด็กที่โรงเรียนรับผิดชอบ ความหมายนี้รวมไปถึงรายวิชาที่เปิดสอน เอกสารที่ระบุรายละเอียดในหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และประสบการณ์ของแต่ละคน

จากทัศนะของบุคคลดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ทางโรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเกิดการพัฒนาในตัวผู้เรียนให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงเป็นแนวทาง

สำหรับความสำคัญของหลักสูตร มีนักการศึกษาได้กล่าวเน้นถึงความสำคัญของหลักสูตรในแง่ของการถ่ายทอดความรู้ความสามารถ เจตคติและค่านิยมไว้หลายประการ เช่น

- สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 9 - 10) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้
 1. หลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง
 2. หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
 3. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาลเพื่อให้บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติ

4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันในระดับต่าง ๆ

5. หลักสูตรเป็นแผนดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษาที่จะอำนวยความสะดวก ควบคุมดูแล ติดตามผล ให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล

6. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความจริงใจองงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

7. หลักสูตรจะกำหนดลักษณะรูปร่างของสังคมในอนาคต

8. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะความสามารถ ความประพฤติที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอันเป็นการพัฒนากำลังคน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้ผล

9. หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความจริงใจของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคน

สำหรับ ธารง บัวศรี (2532 : 9 - 10) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษแก่เด็กอย่างไร และสามารถให้ความรู้เสริมสร้างทักษะและทัศนคติในด้านใดบ้าง สิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลไว้ในหลักสูตรเป็นเสมือนแนวทางที่ช่วยให้เราทราบได้ทันทีว่าการจัดการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กนั้น เน้นหนักไปทางใดมีผลต่อตัวเด็ก และต่อสังคมมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ แรมสมร อยู่สถาพร (2533 : 4) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ถือเป็นแม่แบบที่เป็นตัวชี้ไปสู่ความสำเร็จ และเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักสูตรที่ดีจึงต้องสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนลักษณะความต้องการของผู้เรียน เพื่อสนองตอบความต้องการด้านกำลังของประเทศ สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

จากทัศนะของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศ หลักสูตรเป็นโครงร่างหรือแนว

กำหนดการปฏิบัติงานของครู หลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดว่าผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่าโฉมหน้าของสังคมไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรจะช่วยให้เห็นโครงสร้างของหลักสูตรทั้งระบบได้ชัดเจนขึ้นว่า หลักสูตรทั้งระบบประกอบด้วยส่วนสำคัญอะไรบ้าง ตลอดจนทำให้ทราบแนวทางการจัดการเรียน การสอน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรไปด้วย สำหรับองค์ประกอบของหลักสูตร มีผู้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน เช่น

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 8) ได้พยายามที่จะปรับปรุงองค์ประกอบของการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพโดยกำหนดองค์ประกอบเป็น 5 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาสาระและจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร
5. การปรับปรุงหลักสูตร

ทางค่าน สักดี อุทรานันท์ (2532 : 235 - 241) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ หลักสูตรไว้ว่า ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 จุดมุ่งหมาย ซึ่งแยกออกเป็น
 - 1.1.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป
 - 1.1.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ
 - 1.2 เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งแยกออกเป็น
 - 1.2.1 ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา
 - 1.2.2 ความคิดรวบยอดและหลักการ

1.2.3 การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์

1.2.4 ทักษะทางกาย

1.2.5 เจตคติและค่านิยม

1.3 การประเมินผล

2. ส่วนประกอบอื่นที่นำบรรจุไว้ในหลักสูตร ได้แก่

2.1 เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร

2.2 การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

2.3 การเสนอแนะการใช้สื่อการเรียนการสอน

2.4 การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

ส่วน อารง บัวศรี (2532 : 8) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ

และขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่าง คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน

3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์

4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

6. การประเมินผล

สำหรับ ทาบา (Taba. 1962 : 424 - 425) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่า

จะออกแบบมาอย่างไรก็ตาม ควรมียุทธศาสตร์ประกอบ 4 ประการ ด้วยกัน คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา

2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา

3. กระบวนการเรียนการสอน

4. โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

นอกจากนี้ โบแชมป์ (Beauchamp. 1975 : 108) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักสูตร

ในแง่ของระบบ คือ

1. ระบบเนื้อหา
2. ระบบการเรียนการสอน
3. ระบบของการประเมินผล

จากทัศนะของบุคคลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 10) ได้กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความคล่องตัวพอสมควรและสามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพต่าง ๆ เป็นอย่างดี
 2. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การศึกษามุ่งตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
 3. บุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง ครู ประชาชน นักวิชาการ นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และมีส่วนร่วมในการรับรู้หลักสูตร
 4. การวางแผนหลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง
 5. การดำเนินการวางแผนหลักสูตร ควรตั้งอยู่บนฐานที่เชื่อถือได้
 6. ในการพัฒนาหลักสูตร ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่าง ๆ เช่น รากฐานทางปรัชญา จิตวิทยา และสังคม
 7. หลักสูตรควรเป็นแนวทาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจความสนใจ ความถนัด และความสามารถเป็นรายบุคคล
 8. หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ควรจะมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน
 9. การประเมินผลหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นและต้องทำเป็นระยะ ผลการประเมินจะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาหลักสูตร
- สำหรับ ชาอุทัย ศรีไสยเพชร (2528 : 17 - 18) ได้กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของบุคคลและความสามารถนำไปใช้ได้ ดังนี้
1. สื่อความหมายชัดเจนและสะดวกในการนำไปใช้ โดยคำนึงถึงผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหารหลักสูตร

2. มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. มีความยืดหยุ่นในด้านต่าง ๆ เช่น ความสนใจ สภาพโรงเรียน สภาพท้องถิ่น
4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
5. หลักสูตรที่มีความคล่องตัวพอสมควร สามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
6. หลักสูตรที่ดีควรจะเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการศึกษารรตามจุดหมายที่กำหนดไว้
7. เป็นหลักสูตรที่บุคคลทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมในการสร้างหรือปรับปรุงหลักสูตร
8. การวางแผนหลักสูตรเป็นระบบเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ตั้งอยู่บนรากฐานที่เชื่อถือได้
9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง ตามความถนัดความสามารถเป็นรายบุคคล
10. มีการประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความต้องการประเมินอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

เชย์เลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1974 : 44 - 45) ได้ให้ทัศนะ ไว้ว่าหลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมข้อมูลที่ได้จากนักเรียน สังคม กระบวนการเรียนการสอน และความรู้ที่ควรได้รับหรือไม่อย่างไร
2. มีจุดหมายไว้ชัดเจน
3. กระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนมีโอกาสก้าวหน้าและมีอิสระในการพัฒนาความสามารถ ความสนใจ
4. นักเรียนและครูมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับแผนการเรียนต่าง ๆ ในหลักสูตร
5. จุดหมายที่สำคัญมีความสอดคล้องกับโอกาสที่จะเรียนภายในกลุ่ม
6. มีความเหมาะสมคล่องตัวที่จะนำไปใช้อย่างจริงจังหรือไม่ อย่างไร
7. แผนงานเหมาะสมกับศูนย์กลางการศึกษาในโรงเรียนหรือไม่

8. ความต้องการ เป็นแรงผลักดันจากภายนอกได้รับการพิจารณาผ่านกระบวนการที่กำหนดไว้สมควรหรือไม่

9. แผนงานของหลักสูตรมีความกว้างขวางหรือไม่

10. กลุ่มที่รับผิดชอบในการวางแผนการนั้นเป็นตัวแทนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน โดยส่วนรวมและกลุ่มอาชีพ ผู้ปกครอง

จากทัศนะของบุคคลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะสอดคล้อง ความต้องการของสภาพของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี บุคคลทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร เนื้อหา สาระครอบคลุมข้อมูลที่ได้จากนักเรียน สังคม กระบวนการเรียนรู้ สภาพท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองตามความถนัดความสนใจ เป็นรายบุคคล เป็นกระบวนการวางแผนที่ต่อเนื่องและตั้งอยู่บนรากฐานที่เชื่อถือได้ เป็นเครื่องมือ ช่วยให้เกิดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สื่อความหมายชัดเจนสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความต้องการประเมินอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร

1. ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 20 - 21) มีความเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็น การเน้นเป็นพิเศษในเรื่องของเนื้อหาและองค์ประกอบอื่น ๆ ของเนื้อหา รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการไปเพื่อเนื้อหาดังกล่าว

ทางด้าน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรคือการ พัฒนาระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรม การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา สาระ การปรับปรุง ตำรา แบบเรียน คู่มือครู และสื่อการสอนต่าง ๆ ตลอดจนการวัดผลและประเมินการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไขและการให้การอบรมครูผู้ให้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา หลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและการบริการหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ ไทเลอร์ (Tyler. 1970 : 17) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาแผนสำหรับโปรแกรม

การศึกษา ซึ่งรวมถึงการกำหนดและเลือกจุดมุ่งหมายของการศึกษาประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินโปรแกรมการศึกษา นอกจากนี้ แซย์เลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1974 : 7) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึงการกระทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว ให้ดีขึ้นหรือการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว รวมทั้งการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ หมายถึงการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานและการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้สมบูรณ์ และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า สำหรับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรย่อมเกิดขึ้นเสมอในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้สภาพของสังคมว่าเป็นเช่นไร นอกจากนี้ สังคมก็จะเป็นตัวกำหนดลักษณะของการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนเช่นกัน

2. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญต่าง ๆ ของการพัฒนาหลักสูตร นักพัฒนาหลักสูตรหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ เช่น

ภิญโญ สาธร (2521 : 241) ได้กล่าวถึงแนวทางในการใช้หลักสูตรยึดหลักการสร้าง 5 ประการ ดังนี้

1. ยึดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก
2. ยึดกิจกรรมร่วมหลักสูตรเป็นแนวทาง
3. ยึดตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง
4. ยึดสังคมเป็นหลักโดยการปรับตัวเด็กให้เข้ากับสังคมให้ได้
5. ยึดแนวผสม คือนำทุกรูปแบบมาผสมกันเพื่อให้พอเหมาะพอดี

สำหรับ สังัด อุทรานันท์ (2532 : 38) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย

3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ
4. การกำหนดมาตรฐานการวัดและประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ไทเลอร์ (สังค อุทรานนท์. 2532 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Tyler.

1950 : 1) ได้เสนอรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรโดยตั้งเป็นคำถามไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องให้เด็กได้รับ
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะพิจารณาอย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นได้บรรลุแล้ว

สำหรับ ทาบา (Taba. 1962 : 12) ได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจปัญหาและความต้องการ ความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. คัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะสอน
4. จัดลำดับเนื้อหาสาระ
5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้
7. กำหนดวิธีการประเมินและแนวปฏิบัติ

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่เป็นวัฏจักรมีการดำเนินการหมุนเวียนต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลาทุกขั้นตอน และเกิดขึ้นในหลาย ๆ ระดับ ทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับโรงเรียน และระดับห้องเรียน ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจึงจะทำให้หลักสูตรดำเนินไปอย่างครบวงจรเกิดผลดีและได้หลักสูตรที่มีคุณภาพ

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

หลักการ

หลักสูตรศึกษามีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อวางชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์

ในการดำรงชีวิต

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพชาติ โดยมีเป้าหมายร่วมกันแต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

จุดมุ่งหมาย

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลง

ของสังคม

3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง

และครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

5. มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

8. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาลัทธิธรรมเนียม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

โครงสร้าง

มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยภาษาไทยและคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหของชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน

สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ในชั้น ป.5 - 6 โรงเรียนอาจเลือกจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 หรือเลือกจัดกิจกรรมอื่น ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน เช่นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ทั้งนี้อาจเลือกจัดหลาย ๆ กิจกรรมก็ได้

เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรประถมศึกษา ใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง หรือ 75 คาบ ซึ่งกำหนดให้คาบละ 20 นาที ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่ต่ำกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง และสำหรับชั้น ป.5 - 6 ให้เพิ่มเวลาในกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มประสบการณ์พิเศษอีกไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง

แนวดำเนินการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ประสบความสำเร็จตามจุดหมายข้างต้น จึงกำหนดแนวดำเนินการไว้ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้การสอนให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม
 2. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับความสนใจ และสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน และให้มีโอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ
 3. จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงหรือบูรณาการทั้งภายในกลุ่ม ประสิทธิภาพและระหว่างกลุ่มประสิทธิภาพให้มากที่สุด
 4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์และกระบวนการกลุ่ม
 5. จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงให้มากที่สุด และเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในกลุ่มประสิทธิภาพต่าง ๆ
 6. จัดให้มีการศึกษา ติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
 7. ให้สอดคล้องการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
 8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย
 9. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้การปฏิบัติจริงของผู้เรียน การวัดผล การประเมินผล และการติดตาม
- การวัดผล การประเมินผล และการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนชั้นระหว่างปีหรือปลายปี ตามความสามารถของผู้เรียน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทดสอบเป็นระยะ หรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน ตามลักษณะการจัดประสิทธิภาพและเนื้อหาวิชา ทั้งนี้ให้เป็นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
- อนึ่งสำหรับกลุ่มประสิทธิภาพพิเศษ จะไม่นับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียน แต่เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อดูความก้าวหน้าจากการทำกิจกรรม (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 1 - 4)

การเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นและอย่างรวดเร็ว หลักสูตรซึ่งเปรียบเหมือนข้อกำหนดที่เป็นแม่บทเกี่ยวกับการเรียนการสอนสำหรับใช้ร่วมกันทั่วประเทศจำเป็นต้องปรับปรุงให้ทันความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว กรมวิชาการ (2534 : 1 - 4) ปรับปรุงหลักสูตรอย่างเต็มรูป ทั้งหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา เวลาเรียน แนวทางดำเนินการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล ดังรายละเอียดดังนี้ คือ

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
<u>หลักการ</u> 1. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน 2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต 3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ	<u>หลักการ</u> 1. เป็นการศึกษา^{ขั้นพื้นฐาน}เพื่อปวงชน 2. เหมือนเดิม 3. เหมือนเดิม
<u>จุดมุ่งหมาย</u> กำหนดไว้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1. <u>คุณสมบัติที่ต้องการเน้น</u> จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ความเสียสละ ความมีวินัย ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ฯลฯ .	<u>จุดมุ่งหมาย</u> มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีลักษณะดังนี้ 1. มีทักษะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณเป็น 2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลง

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. <u>ความรู้ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต</u> จำนวน 11 ข้อ หมายถึงความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ในด้านภาษา การคิดคำนวณ สุขภาพอนามัย สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ 3. <u>ชีวิตที่สงบสุข</u> จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม แก้ไขและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ฯลฯ 4. <u>สมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ</u> จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เชื่อมกันในระดับประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้คุณค่าชื่นชมศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ฯลฯ รวมจุดหมาย 31 ข้อ	ของสังคม 3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว 4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว ได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่นอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ 7. มีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 8. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

โครงสร้างและเนื้อหา

มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนมี 5 กลุ่ม
ประสบการณ์ ดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือของการ
เรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย
และคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษว่าด้วย
ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต
เพื่อให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใด
อย่างหนึ่งในชั้นประถมศึกษาปีที่

5 - 6

เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี
แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า
40 สัปดาห์ ใน 1 สัปดาห์มีเวลาเรียนไม่น้อย
กว่า 25 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่น้อย
กว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1000 ชั่วโมง

โครงสร้างและเนื้อหา

โครงสร้างแบ่งเป็น 5 กลุ่มประสบการณ์
เหมือนเดิม สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ
ให้หมายถึงกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน
โดย

1. ให้โรงเรียนเสริมสร้างความรู้และทักษะ
ในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 หรือ
2. จัดกิจกรรมอื่นตามความสนใจ
เช่น ภาษาอังกฤษและวิชาชีพ หรือ
3. เลือกจัดหลาย ๆ กิจกรรมก็ได้กลุ่ม
ประสบการณ์พิเศษจะไม่นำไปตัดสินผล
การเรียน แต่จะเป็นการวัดและประเมิน
เพื่อดูความก้าวหน้าจากการทำกิจกรรม

เวลาเรียน

ได้ปรับปรุงแสดงให้เห็นรายละเอียด ดังนี้
ตลอดหลักสูตรประถมศึกษาใช้เวลาเรียน
ประมาณ 6 ปี แต่ละปีการศึกษา ควรมีเวลา
เรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์
มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง หรือ

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
สำหรับชั้น ป.1 - 4 และ ไม่ต่ำกว่า 1200 ชั่วโมง สำหรับชั้น ป.5 - 6	75 คาบ ซึ่งกำหนดให้คาบละ 20 นาที ทั้งนี้ เมื่อรวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 200 วัน และ ไม่ ต่ำกว่า 1000 ชั่วโมง และสำหรับชั้น ป.5 - 6 นั้น ให้เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรม ตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มประสบการณ์ พิเศษอีกไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง
<u>แนวดำเนินการ</u> หลักสูตรเดิมไม่มี	<u>แนวดำเนินการ</u> กำหนดแนวดำเนินการไว้ดังนี้ 1. จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตาม เหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความ เหมาะสม 2. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์ กลางให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของ ผู้เรียน และให้โอกาสเท่าเทียมกันใน การพัฒนาความสามารถ 3. จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงหรือบูรณาการทั้งภายในกลุ่ม ประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์ ให้มากที่สุด

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

4. จัดการเรียนรู้การสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์และกระบวนการกลุ่ม
5. จัดการเรียนรู้การสอน โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด
6. จัดให้มีการศึกษา ติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
7. ให้สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย
9. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
<u>การประเมินผล</u> ให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินตัดสินและอนุมัติ ผลการเรียนรู้ชั้น ป.1 - ป.5 ส่วน ป.6 เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการประเมิน ระดับอำเภอ	<u>การประเมินผล</u> ให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผล ตัดสินและอนุมัติ ผลการเรียนรู้ทุกชั้น

จากการเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สรุปได้ว่า

1. หลักการของหลักสูตรฉบับปรับปรุงเพิ่มข้อความในข้อที่ 1 เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อบวชน โดยเพิ่มคำว่า "ขั้นพื้นฐาน" ส่วนข้อ 2 และ 3 นั้น ข้อความเหมือนเดิม ซึ่งจะทำให้เห็นจุดเน้นชัดเจนยิ่งขึ้น
2. สรุปลักษณะของหลักสูตร และปรับปรุงให้กระชับชัดเจนจากเดิมมีมากถึง 31 ข้อ เหลือ 8 ข้อ ทำให้เห็นจุดเน้นปลายทางของหลักสูตรระดับประถมศึกษาชัดเจนโดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. โครงสร้างและเนื้อหา โครงสร้างแบ่งเป็น 5 กลุ่มประสบการณ์เหมือนเดิม แต่สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ป.5 - 6 โรงเรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมเสริมความรู้ในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 หรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งกลุ่มประสบการณ์พิเศษนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างหลักสูตรบทเรียน หนังสือเรียนของตนเองได้

4. ปรับปรุงเวลาเรียนจากเดิมแต่ละช่วงชั้นของกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ แสดงไว้เป็นร้อยละของเวลาเรียนทั้งหมด โดยเพิ่มแสดงให้เห็นเป็นรายคาบ เพื่อให้ผู้สอนได้เห็นชัดเจนขึ้น

5. เพิ่มแนวดำเนินการซึ่งหลักสูตรเดิมไม่มี ทำให้สถานศึกษามีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

6. การประเมินผลหลักสูตรฉบับปรับปรุงให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผลและตัดสินผลการเรียนทุกชั้น ส่วนหลักสูตรเดิมการตัดสินผลการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินผลระดับอำเภอ

ความมุ่งหวังที่สำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรฉบับปรับปรุงก็คือส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ช่วยกันจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชีวิตจริง ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละท้องถิ่น และการที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นได้ จะต้องดำเนินการอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1. การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง 2. จัดกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรง 3. ให้ทรัพยากรท้องถิ่น ได้แก่ วิทยากร สถานที่ประกอบการ ทรัพยากรธรรมชาติ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด พะนอม แก้วกำเนิด (2533 : 33 - 34) กล่าวไว้ว่าความมุ่งหวังสำคัญของหลักสูตรฉบับปรับปรุงก็คือ ส่งเสริมให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นและจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นขึ้นใช้ได้

การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ นักการศึกษาได้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน เช่น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 141 - 148) ได้กล่าวถึงการวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรว่า ในการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย ครูใหญ่จะต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
2. การจัดเตรียมอบรบครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
6. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
7. การจัดสภาพแวดล้อม
8. การวัดผลและประเมินผลการใช้หลักสูตร

ไบแชมป์ (Beauchamp. 1975 : 164) กล่าวถึงการทำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึงการทำหลักสูตรไปปฏิบัติประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญคือ แปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน

จันดรา อวีดา (Chandra Arveda. 1977 : 10) กล่าวว่าการทำหลักสูตรไปใช้ คือ การทดลองใช้เนื้อหาวิชา วิธีสอน เทคนิคการประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน แบบเรียน และทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่วางไว้ครอบคลุมถึงหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ ความคิดรวบยอด เนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังมีเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู กำหนดการสอน หนังสือเรียน เอกสารทางวิชาการเหล่านี้โรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องมีไว้ให้ครู ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องศึกษาและนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด โดยใช้กรอบแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดตามลักษณะขอบข่ายงาน 3 ด้าน ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 34 - 52)

1. การเตรียมความพร้อม
2. การบริหารหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอน

1. ด้านการเตรียมความพร้อม โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

1.1 มีการวางแผนงานในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างมีขั้นตอน เช่น มอบหมายคณะกรรมการรับผิดชอบ ศึกษาเอกสารหลักสูตร กำหนดเป้าหมายและวิธีการประชาสัมพันธ์ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบจัดทำเอกสาร สื่ออุปกรณ์

1.2 มีการจัดกิจกรรมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น ประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการ จัดประชุมผู้ปกครองและนักเรียน แจกเอกสารประกอบการชี้แจงประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย ออกเยี่ยมผู้ปกครอง เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น ชี้แจงผ่านที่ประชุมอำเภอ สภาตำบล สภาเขต

2. การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

จัดให้มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการ กรมสามัญ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน สถานฝึกอาชีพ โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิต สังกัดกรมการฝึกหัดครู

3. การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

3.1 มีการชี้แจงให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความรู้ เกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดทำจุดประสงค์ การเรียนรู้

3.2 จัดให้ศึกษาดูด้วยตนเอง เช่น จัดเตรียมสื่อแนะนำหลักสูตร จัดมุม แนะนำหลักสูตร ให้ความสะดวกในการบริการอย่างมีระบบกระตุ้นให้เกิดการยืมสื่อแนะนำหลักสูตร ไปศึกษาดูด้วยตนเอง

3.3 มีการจัดสรรงานตามความต้องการล่วงหน้าและจัดบุคลากรให้

เหมาะสมเพียงพอ

4. การจัดระบบบริหารงาน

4.1 มีการแบ่งสายงานชัดเจน เช่น จัดทำแผนภูมิบริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย/งาน มอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่าย/งาน

4.2 อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น สืบหาความต้องการของแต่ละฝ่าย/งาน จัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดอำนวยความสะดวกให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ

5. การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน

5.1 มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ และความต้องการของท้องถิ่น

5.2 มีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งด้านความถนัดและความสนใจ

6. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารอย่างเพียงพอเป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับความต้องการ เช่น สืบหาความต้องการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ วางแผนดำเนินการจัดหาจัดซื้อจัดทำสื่อ

7. ความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารในสภาพความพร้อมของโรงเรียนต่อการใช้หลักสูตร มีผลการประเมินความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารเกี่ยวกับความพร้อมที่จะใช้หลักสูตร

2. ด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. การวางแผนงานทั่วไป

1.1 จัดให้มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและความพร้อมของโรงเรียน

1.2 จัดให้มีหลักฐานการให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนของโรงเรียน

1.3 จัดให้มีหลักสูตรแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

1.4 มีการประชุมชี้แจงบุคลากรให้ทั้งโรงเรียนรับทราบแผนงานของโรงเรียน

2. การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ

2.1 มีงานเลือก/รายวิชาหลากหลายสนองความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

2.2 มีงานเลือก/รายวิชาเลือกไว้หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2.3 มีการจัดทำงานเลือก/รายวิชาท้องถิ่น

2.4 มีการจัดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรที่หลากหลายและสนองความต้องการของผู้เรียน

2.5 มีการจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและเห็นประโยชน์ของการแนะแนว

2.6 มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกันในการจัดสอนซ่อมเสริม

2.7 กระตุ้นให้ครูใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคำเน้นการของหลักสูตร

2.8 มีแผนงาน/โครงการในการจัดทา/จัดทำ และใช้สื่ออำนวยความสะดวกด้านวิชาการให้ครูอ่านอย่างเหมาะสม

2.9 มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ได้มาตรฐานตามจุดประสงค์และมีจำนวนมากพอกับความต้องการของครู

2.10 มีกิจกรรม/หลักฐาน/รายงานที่แสดงว่าครูร่วมกันพิจารณาและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.11 มีหลักฐานแสดงว่ามีระบบควบคุมการจัดทาทะเบียนเอกสารและหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3. การดำเนินงานตามแผน

3.1 มีการกำหนดรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผน

3.2 มีการสรุปผลการดำเนินงานเป็นระยะ

3.3 มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านวิชาการและส่งเสริมขวัญและกำลังใจ

3.4 มีการส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อช่วยในการจัดการเรียน

การสอน

4. การประเมินผลการดำเนินงาน

4.1 มีการสรุปผลการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมของกลุ่ม/บ้ายต่าง ๆ ในตอนสิ้นปีการศึกษา

4.2 มีการเผยแพร่ผลงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องและชุมชนทราบ

4.3 มีการใช้ผลของการดำเนินงานเพื่อวางแผนในปีต่อไป

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การจัดและพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

1.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา สภาพแวดล้อม และความสามารถของผู้เรียน

1.3 เลือกใช้ จัดหา หรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา สภาพแวดล้อม

1.4 มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน

1.5 มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลา และความสามารถของผู้เรียน

2. การสอนเน้นทักษะกระบวนการ เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกทุก ๆ ด้านทักษะกระบวนการดังกล่าวมี 9 ขั้น ดังนี้

2.1 เสนอกรณีตัวอย่างหรือสถานการณ์ตัวอย่างให้ผู้เรียนเข้าใจและตระหนักในปัญหาและความจำเป็นในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 ชักถามผู้เรียนให้คิด วิเคราะห์ วิจัย

2.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย

2.4 ให้ผู้เรียนพิจารณาตัดสินใจเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

2.5 ให้ผู้เรียนวางแผนทำงานของตนเองหรือของกลุ่ม

2.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแผนด้วยความขยันหมั่นเพียร

2.7 ให้ผู้เรียนได้ประเมินการปฏิบัติงานเป็นระยะ

2.8 ให้ผู้เรียนปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

2.9 กระตุ้นให้ผู้เรียนประเมินความสำเร็จของผลงานเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ

3. การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3.1 ให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถ

3.2 ให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม

3.3 ให้ผู้เรียนตัดสินใจด้วยตนเอง

3.4 ให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง

4. การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม

4.1 ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มในการกำหนดเป้าหมายของงาน กำหนดงาน และลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน

4.2 ชี้แนะให้ผู้เรียนแบ่งงานตามความสามารถของแต่ละคนโดยความเห็นชอบของกลุ่มเพื่อผลสำเร็จของงาน

4.3 ติดตาม ดูแลให้ผู้เรียนปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างรับผิดชอบ

4.4 แนะนำให้ผู้เรียนรับฟังการชี้แนะ และพิจารณาจากผู้อื่น
เพื่อปรับปรุงงาน

4.5 กระตุ้นให้ผู้เรียนชื่นชมในผลงานร่วมกัน

5. การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5.1 มีการตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ

5.2 มีการปรับปรุงข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

5.3 มีการส่งเสริมความรู้และความสามารถของผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ชัยรัตน์ พุทธชาติ (2523 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2521 ในทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี" ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูใหญ่มีปัญหาการใช้หลักสูตรด้านต่าง ๆ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการจัดวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียน ด้านการจัดเวลาเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดครูเข้าสอน ตามลำดับ

2. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาแต่ละด้านตามตัวแปรทุกตัว พบว่า

2.1 ครูใหญ่ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแตกต่างกันมีปัญหาด้านการจัดวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูใหญ่มีประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาด้านการจัดเวลาเรียนและด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูใหญ่มีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติรวมสามด้าน คือ ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการจัดวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนและด้านการจัดการเรียนการสอน

3. จากรายละเอียดของปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 รวมทั้งหมด 69 ข้อ ปัญหาที่เด่นที่สุดคือ ขาดงบประมาณการจัดซื้อวัสดุสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนที่ทางการจัดส่งไม่ทันต่อความต้องการ ขาดแคลนเอกสารสิ่งพิมพ์ที่จำเป็นต้องใช้ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับผลิตสื่อการเรียนการสอน เครื่องเขียนและแบบเรียนของนักเรียน ไม่เพียงพอทั้ง 5 ข้อ พบว่าปัญหามาก

กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2524 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริการงานวิชาการ ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางวิชาชีพครูต่างกันมีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหารโรงเรียนประถมศึกษาต่างกัน มีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีเจตคติต่อหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ต่างกัน มีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ต่างกัน มีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหาด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พัชรารักษ์ จิตรไต (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักสูตรประณมศึกษาพุทธศักราช 2521 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาที่ 4 ในปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดผลประเมินผลมีอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา พบความแตกต่างในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนในเขตชั้นในและชั้นนอก และในกลุ่มผู้บริหารกับครูในเขตโรงเรียนชั้นในและชั้นนอก ส่วนการเปรียบเทียบประเด็นอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างตามกัญสำคัญทางสถิติ

ขวสี พึ่งแสงสี (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาระบบการใช้หลักสูตรของหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เกี่ยวกับปัจจัยป้อนเข้าของระบบการใช้หลักสูตรของหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดได้พบว่า ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ได้รับความรู้เรื่องการบริหารหรือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในส่วนของกระบวนการใช้หลักสูตรนั้น ระดับจังหวัดได้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพประถมศึกษา ที่แจ้งบทบาทหน้าที่ในการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน ทำการควบคุมและติดตามผล จัดประชุมสัมมนา สัมภาษณ์งบประมาณและบุคลากร สัมภาษณ์การวิจัย รายงานผลการใช้หลักสูตร ศึกษานิเทศก์ ระดับจังหวัดทำหน้าที่บริการเอกสารหลักสูตร และสื่อการสอนเพิ่มเติมจากหน่วยงาน ส่วนกลางจัดสรรให้และติดตามผลการใช้หลักสูตรในระดับจังหวัดนี้ก็คือ การประชุมอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ซึ่งจัดมากในปีการศึกษา 2527

ในส่วนของปัจจัยป้อนเข้าของกระบวนการใช้หลักสูตรของหน่วยงานทางการศึกษาระดับอำเภอ ได้พบว่า ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ได้รับความรู้ในเรื่องหลักสูตรและการใช้หลักสูตรมาแล้ว ในส่วนของกระบวนการใช้หลักสูตรของผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์นั้น ผู้บริหารจะควบคุมคุณภาพการใช้หลักสูตร ศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้แจกจ่ายเอกสารหลักสูตรแก่โรงเรียน วางแผนและดำเนินการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร ดำเนินการอบรมครูสำหรับผลที่ได้จากการดำเนินงานตามระบบการใช้หลักสูตรในระดับอำเภอนั้น ได้แก่ การจัดประชุม อบรมและสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตร

สำหรับปัจจัยป้อนเข้าของระบบการใช้หลักสูตรของหน่วยการศึกษาในระดับโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนได้รับความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอน การวัดผล การเรียนตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลการเรียนและได้รับเอกสารหลักสูตรตามที่กรมวิชาการจัดให้ ในส่วนของกระบวนการใช้หลักสูตรของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการเอกสารหลักสูตรและสื่อการสอนแก่ครู สำหรับครูผู้สอนจะทำการดำเนินการเรียนการสอน

เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของระบบการใช้หลักสูตรในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับโรงเรียน ได้พบว่า ผลที่ได้จากระบบการใช้หลักสูตรของจังหวัดจะเป็นปัจจัยป้อนเข้าของระบบการใช้หลักสูตรระดับอำเภอ ส่วนผลที่ได้จากระบบการใช้หลักสูตรของอำเภอจะเป็นปัจจัยป้อนเข้าของระบบการใช้หลักสูตร ระดับโรงเรียน นอกจากนั้นกิจกรรมบางอย่างซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการใช้หลักสูตรระดับจังหวัดมีความครอบคลุมถึงการใช้หลักสูตรในระดับโรงเรียนอีกด้วย

พิมล มัธยมบุรุษ (2531 : 180 - 189) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน : ความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า มีเรื่องและเนื้อหาในแผนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 66 เรื่อง มีเรื่องและเนื้อหาที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น แต่ไม่มีในแผนการสอน 49 เรื่อง มีเรื่องและเนื้อหาในแผนการสอน แต่ไม่มีในความต้องการของท้องถิ่น 95 เรื่อง

✕ กรมวิชาการ (2532 : 269 - 270) ได้ทำการวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พบผลสรุปว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนได้ครบถ้วนเพียงพอ ผู้ปกครองยังไม่ยอมรับหลักสูตรประถมศึกษา และยังไม่มีการประสานงานในเรื่องการเรียนการสอนระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นประโยชน์ในการเรียนการสอนตามหลักสูตร

จงรักษ์ รัตนวิฑูรย์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงแผนการสอน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดน่าน พบว่า การเตรียมดำเนินงานประสบปัญหาขาดเอกสาร แหล่งวิชา สำหรับศึกษาค้นคว้า ไม่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ และไม่ทราบขอบเขตที่ท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการ

ปรับปรุงหลักสูตรได้ การดำเนินงานประสบปัญหา คือ คณะทำงานมีการกิจอื่นมาก ไม่สามารถ
 จัดทำได้เต็มที่ ระยะเวลาในการจัดทำไม่เพียงพอ ขาดวิทยากรและขาดเอกสาร/แหล่งวิชาการ
 สำหรับการศึกษาค้นคว้า ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล ขาดการวางแผน การดำเนินงาน
 ประเมินผล ผู้นิเทศจากภายนอกมีจำนวนน้อย ผู้นิเทศไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน
 และการสรุปรายงานยังไม่มีรูปแบบและข้อมูลที่ชัดเจน

✓ วาสนา ณ นคร (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา
 การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนประสบ
 ปัญหาขาดงบประมาณสนับสนุน เอกสารหลักสูตรและสื่อไม่เพียงพอกับความต้องการ ครูขาดความรู้
 และทักษะในด้านการสร้างสื่อ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ พบว่า ครูไม่มีเวลา
 เตรียมตัว เนื่องจากมีงานอื่นต้องรับผิดชอบมาก ไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อย่าง
 ต่อเนื่องและประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ด้านการเรียนการสอน พบว่า ครูต้องสอนวิชาที่ตน
 ไม่ถนัด ขาดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน ไม่มีเวลาพอสำหรับการสร้างเครื่องมือวัด
 จุดประสงค์

✓ วีระ เสาวโกมุท (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ใน
 โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารหลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอน
 ตามหลักสูตร และการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนการบริการ
 หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนมีวิถีทาง
 วิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการบริหารหลักสูตร การบริการหลักสูตร
 ผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพในการบริหารและขนาดของโรงเรียน มีข้อ
 ขัดแย้งที่ทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันไป

กรมวิชาการ (2534 : 11) ได้ทำการวิจัยประเมินสภาพการใช้หลักสูตรโรงเรียนใน
 โครงการร่วมพัฒนาหลักสูตร พบว่า โรงเรียนร้อยละ 30.76 สามารถจัดกิจกรรมงานเลือกให้
 สอดคล้องกับอาชีพในท้องถิ่นได้ โรงเรียนร้อยละ 15.38 จัดกิจกรรมงานเลือกให้หลากหลายโดย

ยึดความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก โรงเรียนร้อยละ 24.35 จัดหลักสูตรสนองความต้องการ
ของนักเรียนที่ต่อศึกษา และโรงเรียนร้อยละ 29.48 ไม่สามารถจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับ
สภาพและอาชีพท้องถิ่นได้

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด
ในพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
2. ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด
ในพื้นที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดตราด ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำกับข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงาน

ประถมศึกษาจังหวัดตราด ปีการศึกษา 2535 จำนวน 597 คน ได้แก่

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 127 คน จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ จำนวน 96 คน

1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน จำนวน 20 คน

1.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ จำนวน 11 คน

1.2 ครู จำนวน 470 คน จำแนกเป็น

1.2.1 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่

ปกติ จำนวน 365 คน

1.2.2 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่

ชายแดน จำนวน 72 คน

1.2.3 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในพื้นที่เกาะ

จำนวน 33 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่ม โดยใช้ตาราง สัดส่วนของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ทำการสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 388 คน ได้แก่

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 97 คน จำแนกเป็น

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ จำนวน 73 คน

2.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน จำนวน 15 คน

2.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ จำนวน 9 คน

2.2 ครู จำนวน 291 คน จำแนกเป็น

2.2.1 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในพื้นที่ปกติ

จำนวน 219 คน

2.2.2 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในพื้นที่

ชายแดน จำนวน 45 คน

2.2.3 ครูประจำชั้น ป.1, ป.2 และครูวิชาการโรงเรียนในพื้นที่เกาะ

จำนวน 27 คน

ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขต	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	96	365	461	73	219	292
โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน	20	72	92	15	45	60
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	11	33	44	9	27	36
รวม	127	470	597	97	291	388

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด โดยผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสารคู่มือครูตามแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา นามาสร้างเป็นคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบและข้อมูลทั่วไปให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร ตามขอบข่ายงาน 3 ด้าน

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ

- 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับให้ผู้ตอบได้ระบุปัญหาอื่น ๆ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อใช้ประโยชน์ในการอภิปรายผล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการและแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การดำเนินการใช้หลักสูตร ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร ตามขอบข่ายงานที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
4. สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) พร้อมแบบสอบถามปลายเปิด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรง (Validity)

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ให้ถูกต้อง เพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2.1 นำนแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนั้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีการของครอนบาค โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970 : 170 - 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.9557 ซึ่งนับว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงอยู่ในเกณฑ์พอที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตราด เพื่อขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ และให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามไปมอบให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แต่ละแห่งด้วยตนเอง โดยบรรจุใส่ซองถึงผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ส่งมาให้เรียบร้อย พร้อมกับกำหนดภายในวันไปรับแบบสอบถามคืนจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 388 ฉบับ แยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 97 ฉบับ ครู จำนวน 291 ฉบับ และผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.04 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.21 แบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 11 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 2.83

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. แบ่งแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ออกเป็นกลุ่มของผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มของครูโรงเรียนในพื้นที่ปกติ กลุ่มของผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มของครูโรงเรียนในพื้นที่ชายแดน กลุ่มของผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มของครูโรงเรียนในพื้นที่เกาะ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (เฉพาะตอนที่ 2)

2. นำคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

3. รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะให้แบบสอบถามตอนที่ 3 เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล

การอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. การแจกแจงข้อมูล

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไป นำมาจำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครู และจำแนกเป็นกลุ่มตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดตราด นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและจำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนเป็นรายด้านและเป็นรายข้อ

การให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ต (Likert) กำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

1.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักสูตร ไปใช้
ของโรงเรียนประถมศึกษาในตอนที่ 3 ไว้ใช้ประกอบการอภิปรายผล

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ทาค่าเฉลี่ย (Mean) และทาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation)

2.2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ใช้สถิติ F - test การวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิเคราะห์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายมีสัญลักษณ์ที่สำคัญเพื่อความสะดวกและเข้าใจตรงกัน ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
df	แทน	ขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การแสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูตามลักษณะขอบข่ายงาน 3 ด้าน คือ

1. การเตรียมความพร้อม
2. การบริหารหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 2

1. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมนคูลส์

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมนคูลส์

ตอนที่ 3 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมาเพื่อประกอบ การอภิปรายผล

ตอนที่ 1 การแสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยรวม และจำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน เป็นรายด้านและรายข้อในตาราง 2 - 9

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายด้าน

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การเตรียมความพร้อม	3.48	0.60	3.33	0.60	3.37	0.60
2. การบริหารหลักสูตร	3.54	0.63	3.41	0.65	3.45	0.65
3. การจัดการเรียนการสอน	3.75	0.61	3.70	0.67	3.71	0.66
ค่าเฉลี่ย	3.59	0.58	3.48	0.60	3.51	0.59

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อม โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนด้านการเตรียมความพร้อมและด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมและด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการเตรียมความพร้อม โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายข้อ

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนได้จัดให้มีการสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของโรงเรียน	3.28	0.81	3.18	0.85	3.21	0.84
2. โรงเรียนจัดให้มีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของชุมชนในท้องถิ่น	3.03	0.99	2.91	0.85	2.94	0.89
3. โรงเรียนจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	2.71	0.95	2.68	0.96	2.69	0.96
4. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	2.77	1.60	2.57	1.03	2.62	1.04

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. โรงเรียนได้ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อนามัยตำบล เกษตรตำบล โรงเรียนเอกชน กรมวิชาการ	3.02	0.97	3.02	0.98	3.02	0.98
6. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อต่อการใช้หลักสูตร	3.58	0.78	3.55	0.82	3.56	0.81
7. โรงเรียนได้สนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร	4.29	0.80	4.23	0.82	4.24	0.81
8. โรงเรียนได้จัดชุมชนแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	3.13	1.00	3.00	0.99	3.03	1.00
9. โรงเรียนจัดครูเข้าสอนโดยยึดคุณวุฒิและประสบการณ์	3.94	0.77	3.51	0.98	3.62	0.95
10. โรงเรียนจัดทำแผนการปฏิบัติงาน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดทำ	4.37	0.81	4.04	0.88	4.13	0.88
11. โรงเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งด้านความถนัดและความสนใจ	3.29	0.91	3.02	0.86	3.09	0.88

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12. โรงเรียนได้มีการสำรวจความต้องการของครูในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร	3.69	0.89	3.60	0.94	3.62	0.93
13. โรงเรียนได้มีการวางแผนดำเนินการจัดหาจัดซื้อ จัดทำเกี่ยวกับสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร	3.89	0.87	3.78	0.96	3.81	0.94
14. โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารหลักสูตรไว้บริการแก่ครูอย่างเพียงพอ	3.76	1.03	3.54	0.97	3.59	0.99
ค่าเฉลี่ย	3.48	0.60	3.33	0.60	3.37	0.60

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ด้านการเตรียมความพร้อม พบว่าผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทําแผนการปฏิบัติงาน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันจัดทํา การสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การจัดครูเข้าสอนโดยยึดคุณวุฒิและประสบการณ์ การดำเนินการจัดหาจัดซื้อ จัดทำเกี่ยวกับ

สื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร โรงเรียนมีสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสาร หลักสูตรไว้บริการแก่ครูอย่างเพียงพอ การสำรวจความต้องการของครูในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อต่อการใช้หลักสูตร ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียน ปฏิบัติอยู่เกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การจัดให้มีการ เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

ส่วนครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การสนับสนุนให้ครูได้เข้า รับการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลตามหลักสูตร การจัดทำแผนการปฏิบัติงานโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเมื่อกันจัดทำ การวางแผนดำเนินการจัดหา จัดซื้อ จัดทำเกี่ยวกับสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ หลักสูตร การสำรวจความต้องการของครูเกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเอื้อต่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารหลักสูตรไว้บริการแก่ครู อย่างเพียงพอ และการจัดครูเข้าสอนโดยยึดคุณวุฒิและประสบการณ์ ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่อนข้างต่ำคือ การจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียน ปฏิบัติตามหลักสูตรโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การจัดทำแผน การปฏิบัติงาน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำ การดำเนินการวางแผนการจัดซื้อ จัดหา จัดทำเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร การสำรวจความต้องการของครู ในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร โรงเรียนมีสื่อวัสดุอุปกรณ์และ เอกสารหลักสูตรไว้บริการแก่ครูอย่างเพียงพอ และการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้

สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อต่อการใช้หลักสูตร ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ การจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายข้อ

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนได้จัดทำแผนงานด้านวิชาการรวบรวมข้อมูลโดยสำรวจความพร้อมของโรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น	3.41	0.83	3.23	0.83	3.28	0.83
2. โรงเรียนได้จัดตั้งคณะกรรมการวางแผนในการบริหารหลักสูตร	3.10	0.99	3.11	0.98	3.11	0.98
3. โรงเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนบริหารหลักสูตร	3.02	0.97	3.03	0.92	3.03	1.93
4. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตรอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น	3.26	0.89	3.32	0.86	3.24	0.87

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. โรงเรียนนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ช่วยในการเรียนการสอน	3.33	0.96	3.32	0.95	3.32	0.95
6. โรงเรียนได้จัดทำทะเบียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน	4.37	0.80	4.39	0.84	4.38	0.83
7. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน	3.97	0.85	3.80	0.96	3.84	0.93
8. โรงเรียนจัดแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ไว้บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน มุมหนังสือ ห้องศูนย์สื่อการสอน วิทยาการท้องถิ่น	3.76	0.99	3.65	0.97	3.68	0.94
9. โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ	2.96	1.03	2.86	1.09	2.89	1.07
10. โรงเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีในตอนสิ้นปีการศึกษา	3.92	0.82	3.89	1.04	3.90	0.98
11. โรงเรียนกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบตามลำดับชั้น	3.77	0.85	3.61	0.99	3.65	0.96

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12. โรงเรียนได้จัดให้มีการเผยแพร่งาน ของบุคลากรให้ชุมชนได้รับทราบ	3.07	0.83	2.88	0.93	2.93	0.91
13. โรงเรียนได้ใช้ผลการจัดการเรียน การสอนของครูเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ความดีความชอบประจำปีของครู	3.78	0.88	3.19	1.10	3.34	1.08
14. โรงเรียนได้ใช้ผลของการดำเนินงาน ตามแผนจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป	3.93	0.86	3.60	0.93	3.67	0.93
ค่าเฉลี่ย	3.54	0.63	3.41	0.65	3.45	0.65

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้บริหาร
โรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่อง การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ
รวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น การนำ
ทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมตามโครงการหลักสูตรอย่าง
หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น การจัดตั้ง
คณะกรรมการเกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารหลักสูตร การจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานของ

บุคลากรให้ชุมชนได้รับทราบ มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนบริหารหลักสูตรตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือเรื่อง การจัดทบทวนเขียนเอกสารและหลักฐานของการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน

ส่วนครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทบทวนเขียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้อง เป็นปัจจุบัน การจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี ในตอนสิ้นปีการศึกษา การจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน การจัดแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ไว้บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน มุมหนังสือ ห้องสื่อการสอน วิทยากรท้องถิ่น การกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบตามลำดับชั้น และการได้ใช้ผลของการดำเนินงานแผนจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทบทวนเขียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน การจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีในตอนสิ้นปีการศึกษา การจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาลในชั้นเรียน การจัดแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ไว้บริการครูและนักเรียนอยู่อย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน มุมหนังสือ ห้องศูนย์สื่อการสอน วิทยากรท้องถิ่น การใช้ผลการดำเนินงานแผนจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป และการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบตามลำดับชั้น ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและจำแนกเป็นรายข้อ

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.26	0.73	4.16	0.83	4.18	0.85
2. โรงเรียนได้จัดให้ครูศึกษาเทคนิคกระบวนการวิธีสอนเพื่อจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาตามหลักสูตร	3.94	0.74	3.91	0.85	3.92	0.83
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาของหลักสูตรได้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น	3.76	0.84	3.75	0.90	3.75	0.88
4. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดหาหรือจัดทำสื่อการสอนและเลือกใช้สื่อการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้และเนื้อหาตามหลักสูตร	4.01	0.79	3.92	0.96	3.95	0.91

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาตามหลักสูตร	3.76	0.84	3.83	0.85	3.61	0.84
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะกระบวนการ	4.02	0.79	3.98	0.82	3.99	0.82
7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นให้ผู้เรียนค้นพบปัญหาและแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง	3.92	0.78	3.96	0.81	3.95	0.80
8. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.17	0.80	4.07	0.80	4.09	0.80
9. โรงเรียนขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน	3.02	0.91	3.05	0.97	3.04	0.96
10. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประกวดผลงานของเด็ก	3.36	0.88	3.32	0.98	3.36	0.95
11. โรงเรียนผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู	2.77	1.00	2.79	1.05	2.78	1.03

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ผู้บริหาร N = 90		ครู N = 260		รวม N = 350	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12. โรงเรียนผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครู	3.77	0.91	3.55	0.98	3.61	0.97
13. โรงเรียนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.87	3.94	0.89	3.95	0.88
14. โรงเรียนจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียน หลังเรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	3.74	0.83	3.60	0.91	3.64	0.89
ค่าเฉลี่ย	3.76	1.03	3.54	0.97	3.59	0.99

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่อง การจัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประจักษ์ผลงานของเด็ก การขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน และการผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่อง การจัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประจักษ์ผลงานของเด็ก การขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน และการผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่อง การจัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประจักษ์ผลงานของเด็ก การขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน และการผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จําแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

และจําแนกเป็นรายด้าน

	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193		ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42		ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
รายการปฏิบัติ	3.61	0.85	3.39	0.60	3.18	0.60	3.34	0.50	2.91	1.00	2.88	0.55
	3.68	0.52	3.47	0.65	3.23	0.63	3.38	0.60	2.94	0.96	2.96	0.37
	3.89	0.65	3.76	0.65	3.40	0.71	3.72	0.62	3.25	1.03	3.15	0.69
ค่าเฉลี่ย	3.72	0.45	3.54	0.59	3.27	0.60	3.48	0.52	3.04	0.99	2.99	0.59

จากตาราง 6 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์มากทุก ๆ ด้าน

ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมและด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์มาก

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์ปานกลางทุก ๆ ด้าน

ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์มาก ส่วนด้านการเตรียมความพร้อมและด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์ปานกลาง

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์ปานกลางทุก ๆ ด้าน

ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามเกณฑ์ปานกลางทุก ๆ ด้าน

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการเตรียมความพร้อม โดยจำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน และจำแนกเป็นรายข้อ

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193		ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42		ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนได้จัดให้มีการสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของโรงเรียน	3.40	0.67	3.19	0.87	2.93	0.83	3.29	0.89	2.88	0.99	2.96	0.54
	2.75	0.95	2.74	0.99	2.79	0.89	2.57	0.97	2.25	1.03	2.36	0.70
2. โรงเรียนจัดให้มีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของชุมชนในท้องถิ่น												
3. โรงเรียนจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจายข่าวประชาหมู่บ้าน												

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193		ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42		ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	2.87	1.11	2.63	1.08	2.64	0.99	2.57	0.97	2.13	0.99	2.12	0.60
5. โรงเรียนได้ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องการใช้หลักสูตร เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อนามัยตำบล เกษตรตำบล โรงเรียนเอกชน กรมวิชาการ	3.12	0.95	3.07	1.00	2.79	0.89	3.12	0.86	2.63	1.19	2.52	0.92
6. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อต่อการใช้หลักสูตร	3.68	0.72	3.64	0.82	3.43	0.76	3.52	0.77	3.00	1.07	2.88	0.60

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ ก			โรงเรียนในเขตพื้นที่ ข			โรงเรียนในเขตพื้นที่ ค		
	ครู			ครู			ครู		
	ผู้บริหาร N = 68	ครู N = 193	ผู้บริหาร N = 14	ครู N = 42	ผู้บริหาร N = 8	ครู N = 25	ผู้บริหาร N = 68	ครู N = 193	ผู้บริหาร N = 14
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$
7. โรงเรียนได้สนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตร	4.47	0.68	4.30	0.76	3.86	0.66	4.38	0.76	3.50
8. โรงเรียนได้จัดดูแลแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	3.23	1.04	3.03	1.00	2.79	0.70	2.86	0.95	2.88
9. โรงเรียนจัดครูเข้าสอนโดยยึดคุณวุฒิและประสบการณ์	4.12	0.61	3.58	1.02	3.43	1.02	3.38	0.79	3.38
10. โรงเรียนจัดทำแผนการปฏิบัติงาน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำ	4.56	0.63	4.11	0.84	3.93	0.73	4.12	0.89	3.50

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193		ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42		ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
11. โรงเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งด้านความถนัดและความสนใจ	3.38	0.83	3.05	0.88	3.00	1.04	2.88	0.77	3.00	1.31	3.08	0.86
12. โรงเรียนได้มีการสำรวจความต้องการของครูในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร	3.82	0.79	3.67	0.94	3.43	1.02	3.69	0.72	3.00	1.20	2.92	1.08
13. โรงเรียนได้มีการวางแผนดำเนินการจัดหาจัดซื้อ จัดทำเกี่ยวกับสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร	4.07	0.72	3.88	0.93	3.42	0.76	3.79	0.78	3.12	1.46	3.00	1.15

ตาราง 7 (ต่อ)

	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู	
	N = 68		N = 193		N = 14		N = 42		N = 8		N = 25	
รายการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	3.94	0.91	3.63	0.96	3.29	0.61	3.60	0.83	3.00	1.85	2.76	1.01
	3.61	0.49	3.39	0.60	3.18	0.60	3.34	0.50	2.92	1.00	2.88	0.55
14. โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสาร หลักสูตร ใช้บริการแก่ครูอย่างเพียงพอ												
ค่าเฉลี่ย	3.61	0.49	3.39	0.60	3.18	0.60	3.34	0.50	2.92	1.00	2.88	0.55

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ด้านการเตรียมความพร้อม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่องการจัดให้มีการสรุปปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของโรงเรียน การจัดมมนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เช่น ศูนย์การศึกษา อนามัยตำบล เกษตรตำบล โรงเรียนเอกชน กรมวิชาการ การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของชุมชนในท้องถิ่น การจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรผ่านสื่อมวลชนในท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ตามลำดับ เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดคือ การจัดทำแผนปฏิบัติงานโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดทำ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มาก

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องการสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การจัดทำแผนปฏิบัติงานโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมร่วมกันจัดทำ การวางแผนในการดำเนินการจัดซื้อ จัดหา จัดทำเกี่ยวกับสื่อวัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร การสำรวจความต้องการของครูในการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อต่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ และเอกสารหลักสูตรไว้บริการครูอย่างเพียงพอ และการจัดครูเข้าสอนโดยถือคุณวุฒิและประสบการณ์ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติงานโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมร่วมกันจัดทำและ

การสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การจัดทำให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดทำ การวางแผนในการดำเนินการจัดซื้อ จัดหา จัดทำเกี่ยวกับ สื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร การสำรวจความต้องการของครูในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร การมีสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารหลักสูตรไว้ บริการแก่ครูอย่างเพียงพอ การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียนและเอื้อต่อการใช้หลักสูตร ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับหลักสูตรผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และการจัดให้ มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยใน เรื่อง การจัดทำเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจาย ข่าวประจำหมู่บ้าน และการจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนใน เรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง ค่อนข้างสูงคือ การสนับสนุนให้ครูได้รับการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร

ครูในโรงเรียนเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ย อยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยในเรื่อง การจัดทำให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ

หลักสูตรผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจายข่าว ประจาหมู่บ้าน ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูงคือ การสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านการบริหารหลักสูตร จำนวนตามเขตพื้นที่ของโรงเรียน และจำแนกเป็นรายข้อ

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ			โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน			โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ					
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193	ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42	ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. โรงเรียนได้จัดทำแผนงานด้านวิชาการ รวบรวมข้อมูล โดยสำรวจความพร้อมของ โรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น	3.54	0.74	3.24	0.86	3.07	0.92	3.21	0.78	2.88	1.13	3.20	0.71
2. โรงเรียนได้จัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับ การวางแผนในการบริหารหลักสูตร	3.16	1.02	3.10	1.04	2.86	0.95	3.10	0.85	3.00	0.93	3.16	0.69
3. โรงเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตรนำข้อมูลที่ได้มาใช้น การวางแผนบริหารหลักสูตร	3.06	1.00	3.05	0.96	2.79	0.89	2.93	0.81	3.12	0.83	3.04	0.73

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193		ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42		ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตรอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการท้องถิ่น	3.37	0.70	3.31	0.88	2.86	0.86	3.21	0.68	3.00	0.76	2.64	0.76
5. โรงเรียนนักรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ช่วยในการเรียนการสอน	3.50	0.96	3.41	0.90	2.85	0.95	3.24	1.12	1.75	1.28	2.64	0.70
6. โรงเรียนได้จัดทำทะเบียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน	4.44	0.74	4.47	0.76	4.21	0.80	4.43	0.74	4.00	1.19	3.68	1.25

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ		โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน		โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	
	ผู้บริหาร N = 68	ครู N = 193	ผู้บริหาร N = 14	ครู N = 42	ผู้บริหาร N = 8	ครู N = 25
	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.
7. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครูเพื่อ ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน	4.07 0.78	3.88 0.94	3.93 0.83	3.76 0.72	3.13 1.13	3.20 1.19
8. โรงเรียนจัดแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ไว้ บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน มุทหนังสือ ห้องศูนย์สื่อ การสอน วิทยากรท้องถิ่น	3.93 0.90	3.74 0.87	3.57 0.65	3.71 0.86	2.88 0.92	2.88 1.05
9. โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุน การดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ	3.12 0.95	2.93 1.09	2.57 0.85	2.90 0.98	2.25 1.49	2.28 1.06

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพหุชายแดน				โรงเรียนในเขตพหุทเกาะ			
	ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู	
	N = 68	N = 193	N = 14	N = 42	N = 8	N = 25						
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. โรงเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีในตอนสิ้นปีการศึกษา	4.12	0.68	3.98	0.97	3.50	0.65	3.93	1.13	3.00	1.13	3.16	1.07
11. โรงเรียนกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบตามลำดับนี้	3.93	0.76	3.67	0.96	3.36	0.93	3.62	1.15	3.13	0.99	3.12	0.83
12. โรงเรียนได้จัดให้มีการเผยแพร่งานของบุคลากรให้ชุมชนได้รับทราบ	3.19	0.76	2.90	0.94	2.86	0.77	2.90	0.88	2.38	1.19	2.72	0.98

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ			โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน			โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ		
	ผู้บริหาร		ครู N = 193	ผู้บริหาร		ครู N = 42	ผู้บริหาร		ครู N = 25
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
13. โรงเรียนได้ใช้ผลการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู	3.99	0.74	3.30	1.10	0.65	3.00	1.17	2.50	2.68
14. โรงเรียนได้ใช้ผลของการดำเนินงานของแผนจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป	4.13	0.73	3.70	0.91	1.00	0.94	0.89	3.25	3.04
ค่าเฉลี่ย	3.68	0.52	3.48	0.65	0.52	3.39	0.60	2.95	2.96
									0.57

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่องการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตรอย่างหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น การจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานของบุคลากรให้ชุมชนได้รับทราบ การจัดตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับ การวางแผนบริหารหลักสูตร การมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนมีการปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือ การจัดทบทวนเขียนเอกสาร และหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องการจัดทบทวนเขียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน การจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ในตอนสิ้นปีการศึกษา การจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน การจัดแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ไว้ บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน มุมหนังสือ ห้องศูนย์สื่อการเรียน วิทยากรท้องถิ่น การใช้ผลการดำเนินงานวางแผนในการจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป และการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับชั้น ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานของบุคลากรให้ชุมชนได้รับทราบ

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักสูตรโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทบทวนเขียนเอกสาร และหลักฐานผลการเรียนการสอนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน การจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหานี้ในชั้นเรียน

และการจัดแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ไว้บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุด โรงเรียน มุมหนังสือ ห้องศูนย์สื่อการสอน วิทยากรท้องถิ่น ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทหะเบียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน การสรุปผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีในตอนสิ้นปีการศึกษา การจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน การจัดแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ไว้บริการแก่ครู และนักเรียนอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน มุมหนังสือ ห้องศูนย์สื่อการสอน วิทยากรท้องถิ่น และการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบตามลำดับชั้น ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่มีโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ และการจัดเผยแพร่ผลงานของบุคลากรให้ชุมชนได้รับทราบ

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทหะเบียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ส่วนเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การจัดทหะเบียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การมีงบประมาณสนับสนุน การดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193		ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42		ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาของหลักสูตรได้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น 4. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดทำหรือจัดทำสื่อการสอนและเลือกใช้สื่อการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้และเนื้อหาตามหลักสูตร	3.87	0.71	3.82	0.84	3.50	0.85	3.25	1.48	3.00	1.15		
	4.15	0.65	4.00	0.91	3.71	0.83	3.38	1.30	3.28	1.17		

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนใน เขตพื้นที่ปกติ				โรงเรียนใน เขตพื้นที่ชายแดน				โรงเรียนใน เขตพื้นที่เกาะ			
	ผู้บริหาร N = 68		ครู N = 193		ผู้บริหาร N = 14		ครู N = 42		ผู้บริหาร N = 8		ครู N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาตามหลักสูตร	3.91	0.71	3.90	0.81	3.29	1.07	3.81	0.83	3.25	1.04	3.36	1.04
	4.15	0.68	4.05	0.79	3.71	0.83	3.88	0.80	3.50	1.30	3.64	1.04
	4.00	0.71	4.02	0.79	3.64	0.93	3.95	0.79	3.75	1.04	3.56	0.92
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะกระบวนการ												
7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นให้ผู้เรียนค้นพบปัญหาและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง												

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ภาคที่ ๑				โรงเรียนในเขตพื้นที่ภาคที่ ๒				โรงเรียนในเขตพื้นที่ภาคที่ ๓			
	ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู	
	N = 68	N = 193	N = 14	N = 42	N = 8	N = 25	N = 8	N = 25	N = 8	N = 25		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
8. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.32	0.66	4.12	0.76	4.32	0.80	4.07	0.81	3.50	1.31	3.64	0.95
9. โรงเรียนขอความร่วมมือจากแหล่งวิชาการและสถานประกอบการในชุมชน	3.13	0.84	3.08	0.97	2.85	0.95	3.05	0.97	2.38	1.19	2.76	0.97
10. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประกวดผลงานของเด็ก	3.44	0.82	3.30	0.97	3.14	0.66	3.24	0.96	3.00	1.51	2.72	0.94
11. โรงเรียนผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู	2.85	0.95	2.90	1.05	2.50	1.31	2.57	1.09	2.50	1.31	2.28	0.74

รายการปฏิบัติ	โรงเรียนในเขตพื้นที่ ก				โรงเรียนในเขตพื้นที่ ข				โรงเรียนในเขตพื้นที่ ค			
	ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู		ผู้บริหาร		ครู	
	N = 68		N = 193		N = 14		N = 42		N = 8		N = 25	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12. โรงเรียนผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครู	3.99	0.78	3.36	0.98	3.21	0.89	3.64	0.89	2.89	1.13	2.80	0.91
13. โรงเรียนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.75	4.07	0.80	3.50	0.76	3.95	0.88	3.25	1.28	2.92	0.95
14. โรงเรียนจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียน หลังเรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	3.87	0.73	3.65	0.93	3.28	0.91	3.62	0.79	3.50	1.20	3.20	0.82
ค่าเฉลี่ย	3.88	0.47	3.76	0.65	3.40	0.71	3.72	0.62	3.25	1.03	3.15	0.69

ตาราง 9 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่อง การจัดการกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประจักษ์ผลงานของเด็ก การขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน และการผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่อง การจัดการกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประจักษ์ผลงานเด็ก การขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน การผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือ ให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวทางการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ครูจัดหาหรือจัดทำสื่อการสอนและเลือกใช้สื่อการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์เรียนรู้และเนื้อหาตามหลักสูตร การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการ การจัดให้ครูศึกษาเทคนิคกระบวนการวิธีการสอนเพื่อจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาตามหลักสูตร และการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นให้ผู้เรียนค้นพบปัญหาและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติตามอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติ โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในเรื่อง การจัดให้ครูศึกษาเทคนิคกระบวนการ วิธีการสอนเพื่อจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประจักษ์ผลงานของเด็ก การขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน การผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงคือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนค้นพบปัญหาและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ตามลำดับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในชุมชน

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นทักษะกระบวนการ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยในเรื่อง การผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ส่วนในเรื่องอื่น ๆ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตราด จำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 ประถมศึกษาจังหวัดตราด จำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน ในตาราง 10 - 19

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมทุกด้านและรายด้านจำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

ด้านการปฏิบัติ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การเตรียมความพร้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.9382	2.4691	7.8066*
	ภายในกลุ่ม	87	27.5165	0.3163	
	ทั้งหมด	89	32.4547		
2. การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.4467	2.7234	7.9067*
	ภายในกลุ่ม	87	29.9660	0.3444	
	ทั้งหมด	89	34.4188		
3. การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.8017	2.4408	7.3561*
	ภายในกลุ่ม	87	28.3046	0.3264	
	ทั้งหมด	89	32.9162		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.0432	2.5216	8.7811*
	ภายในกลุ่ม	87	24.9835	0.2872	
	ทั้งหมด	89	30.0267		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดตราด ในเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบรายค่าสำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		3.0387	3.2721	3.7227
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	3.0387	-	0.1334	0.6840*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ ชายแดน	3.2721		-	0.4506*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.7227			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 ผลการทดสอบเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับ
ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ และผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับผู้บริหาร
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนมีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการเตรียม
ความพร้อม จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		2.9196	3.1786	3.6103
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	2.9196	-	0.2690	0.6904*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ ชายแดน	3.1786		-	0.4323*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.6103			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 ผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขต
พื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ และผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับ
ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ด้านการเตรียมความพร้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่
ชายแดน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตร
จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		2.9564	3.2347	3.6896
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	2.9564	-	0.2883	0.7332*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ ชายแดน	3.2347		-	0.4549*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.6796			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 ผลการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขต
พื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ และผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับ
ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ด้านการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่
ชายแดน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียน
การสอน จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	X̄	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		3.2500	3.4031	3.8782
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	3.2500	-	0.1531	0.6282*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ ชายแดน	3.4031		-	0.4702*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.8782			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 ผลการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ
กับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ และผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับผู้บริหาร
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน
มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมทุกด้านและรายด้านจำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

ด้านการปฏิบัติ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การเตรียมความพร้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.7425	2.8713	8.4028*
	ภายในกลุ่ม	257	87.8173	0.3417	
	ทั้งหมด	259	93.5599		
2. การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.9850	2.9928	7.4281*
	ภายในกลุ่ม	257	103.5460	0.4029	
	ทั้งหมด	259	109.5316		
3. การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.2910	4.1445	9.8533*
	ภายในกลุ่ม	257	108.1260	0.4207	
	ทั้งหมด	259	116.4170		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.6050	3.3025	9.9398*
	ภายในกลุ่ม	257	85.3887	0.3323	
	ทั้งหมด	259	91.9938		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดตราด ในเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		2.9971	3.4813	3.5434
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	2.9971	-	0.4842*	0.5465*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน	3.4813		-	0.0521
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.5434			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 ผลการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ และครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของครู ด้านการเตรียมความพร้อม จำแนก
ตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		2.8800	3.3350	3.3893
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	2.8800	-	0.4550*	0.5193*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ ชายแดน	3.3350		-	0.0543
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.3893			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 ผลการทดสอบเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ
กับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน และครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่
ปกติ แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดตราด ด้านการเตรียมความพร้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ตารางเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของครู ด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกตาม
เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		2.9600	3.3878	3.4785
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	2.9600	-	0.4378	0.5285*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ ชายแดน	3.3878		-	0.0807
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.4785			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ผลการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับ
ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน และครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่
ปกติ แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดตราด ด้านการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน
จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียนในเขต พื้นที่เกาะ	โรงเรียนในเขต พื้นที่ชายแดน	โรงเรียนในเขต พื้นที่ปกติ
		3.1514	3.7211	3.7624
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ	3.1514	-	0.5697*	0.6110*
โรงเรียนในเขตพื้นที่ ชายแดน	3.7211		-	0.0413
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ	3.7624			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 ผลการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครู
โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน และครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครูโรงเรียนในเขต
พื้นที่ปกติ แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดตราด ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติมีความคิดเห็น แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดตราด จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดตราด จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ซึ่งปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2535 จำนวนทั้งสิ้น 388 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 97 คน ครู 291 คน

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอน 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอน 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าใช้วัดความคิดเห็นของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) ทั้ง 3 ด้าน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดตราด รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ

ตอน 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหาและ
ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดตราด

ทั้งนี้ได้หาความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบรูปแบบ เนื้อหา
และภาษาให้ถูกต้องและวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9557

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 388 ฉบับ และสามารถเก็บรวบรวมได้
จำนวน 361 ฉบับ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า มีข้อมูลสมบูรณ์เพียง 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
92.21 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. พหุคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยรวมและ
จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนเป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไป
เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินค่าตามที่กำหนดไว้

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด จำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมนคูลส์

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด จำนวนตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมนคูลส์

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนรวมทุกเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมและด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่า ด้านการเตรียมความพร้อมและด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่า

ด้านการเตรียมความพร้อมและด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ และผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ และครูโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า แต่ละคู่ต่างก็มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครู สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 เมื่อวิเคราะห์การใช้หลักสูตรโดยรวมทุกด้าน โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร อยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระ เสาวโกมุท (2533 : บทคัดย่อ) เรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติตามภารกิจในการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในเกณฑ์มาก การที่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ปฏิบัติตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2528 : คานา) ได้จัดทำมีโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนขึ้น โดยมีเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารโรงเรียน โครงการนี้กำหนดรูปแบบเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นการฝึกอบรมภาคทฤษฎีโดยใช้แบบเรียน สำเร็จรูป 20 เล่ม ให้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาด้วยตนเอง ส่วนที่ 2 เป็นการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติงานในโรงเรียนของตนเองภายใน 1 ปีการศึกษา หลังจากศึกษา ด้วยตนเอง ส่วนที่ 3 เป็นการประเมินผลโดยใช้แบบประเมินของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ สอบถามเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริหารเพียงใด โดยสอบถามผู้ช่วยผู้บริหาร คณะครูนักเรียน กรรมการศึกษาและ เจ้าอาวาส ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราดได้ผ่านการอบรม ตามโครงการนี้ในปีงบประมาณ 2532 นอกจากนั้นการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีวิธีการและขั้นตอนโดยเฉพาะ คือ เมื่อ มีตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนว่างลง จะคัดเลือกผู้บริหารเข้าสู่ตำแหน่ง โดยวิธีการสอบข้อเขียนและ ประเมินผลงาน โดยผู้ที่ผ่านการสอบข้อเขียนจะถูกส่งไปเข้ารับการฝึกอบรมและประเมินพฤติกรรม ส่วนตัว ที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หลังจากผ่านการอบรมและประเมินพฤติกรรมแล้ว จึงได้ รับการบรรจุแต่งตั้งหรือเลื่อนและแต่งตั้งแล้วแต่กรณี (สนอง เครือมาก. 2531 : 1201 -

1205) ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวส่วนใหญ่เคยเป็นครูดีเด่นของกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เคยเป็นครูวิชาการสำนักงาน เคยเป็นหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน และอยู่ในวัยหนุ่มสาวกำลังมีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน ส่วนครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ส่วนใหญ่ได้ผ่านการอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา พ.ศ. 2528 ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : คานา) และในปีการศึกษา 2533 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ร่วมกับวิทยาลัยราไพพรรณี สหวิทยาลัยศรีอยุธยา ได้จัดอบรมครูผู้สอน ป. 1 - 2 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานบริหารโรงเรียนและแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นอย่างดี จึงทำให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักสูตรโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนผลการวิจัยในแต่ละด้านพบประเด็นสำคัญสมควรนำมาอภิปรายดังนี้

1.1.1 ด้านการเตรียมความพร้อม โรงเรียนปฏิบัติได้อยู่ในเกณฑ์

ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ถึงแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนและครู จะได้เข้ารับการอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนและโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดขึ้นแล้วก็ตาม เนื่องจากจังหวัดตราดเป็นจังหวัดชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา มีสภาพพื้นที่ทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 เขตใหญ่คือเขตที่สูงบริเวณภูเขา เขตที่ราบบริเวณลุ่มแม่น้ำและเขตบริเวณที่ราบริมฝั่งทะเล ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำสวนผลไม้ ทำสวนยางพารา และทำนา นอกจากนี้ยังมีการทำประมงตามบริเวณชายทะเล เกาะต่าง ๆ และการทำเหมืองแร่รัตนชาติที่มีมูลค่ามหาศาลอยู่คือพลอยแดง จึงมีประชาชนจากเกือบทุกจังหวัดของประเทศไทยอพยพเข้ามาอยู่เพื่อทำพลอยและการเกษตร จากการอพยพนี้เองเป็นผลให้อัตราการเลื่อนไหลของนักเรียนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีปัญหาด้านภาษาและศาสนา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2535 : 1) ลักษณะภูมิประเทศและอาชีพของผู้ปกครองดังกล่าวจึงทำให้ผู้ปกครองจะต้องทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาดูแลนักเรียนและ ไม่มีเวลา

ให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียน นอกจากนี้การรับส่งเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรล่าช้า จึงส่งผลให้โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรด้านการเตรียมความพร้อมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงในเรื่อง การสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ต่างก็ตระหนักดีว่าการฝึกอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะการเรียนการสอนที่ดี จึงจะสามารถปรับหลักสูตรไปสู่กระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่น แซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis. 1981 : 100 - 102) ได้ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของครูในการนำหลักสูตรไปใช้พบว่า ปริมาณของหลักสูตรที่ถูกนำไปใช้ในห้องเรียนจะบังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับการฝึกอบรมครูจากการให้ได้ครบทุกคน อีกประการหนึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดขอบเขตงานบริหารโรงเรียนไว้ 6 งาน และแบ่งงานทั้ง 6 ออกเป็น 2 ประเภท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 5) คือ 1 งานหลักเป็นงานที่เป็นไปเพื่อให้เด็กเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยตรงคือ งานวิชาการ 2 งานสนับสนุน เป็นงานที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ผ่านการอบรมตามโครงการดังกล่าวแล้ว ย่อมจะมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนว่ามีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานหลักมากน้อยเพียงใด และในเอกสารการฝึกอบรมดังกล่าวยังแสดงผลสรุปเกี่ยวกับการใช้เวลาในการบริหารงานต่าง ๆ ในรอบสัปดาห์ที่ผู้บริหารพึงปฏิบัติในช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 35 ชั่วโมงนั้น จะสังเกตว่ามีการกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด คือ ประมาณ 35% ของเวลาทั้งหมด จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้โรงเรียนสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำในเรื่อง การจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2531 : 269 - 270) ซึ่งได้ทำการวิจัยสังเคราะห์กระบวนการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 พบว่า ผู้ปกครองยังไม่ยอมรับหลักสูตรและขาดการประสานงานระหว่างบ้านกับโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสภาพที่ตั้งของโรงเรียนในจังหวัดตราด แบ่งออกเป็น 3 พื้นที่ คือโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ โรงเรียนในพื้นที่ชายแดน โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ โดยเฉพาะโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ การประสานงานกับผู้ปกครองลำบากมาก เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวกต้องอาศัยทางเรือ ในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอเกาะกูด ยังไม่มีเรือโดยสารประจำ และยังไม่มีการโทรศัพท์สาธารณะ (สำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด. 2534 : 3) นอกจากนี้การประกอบอาชีพของผู้ปกครองดังกล่าว อาจจะเป็นอุปสรรค ทำให้ผู้ปกครอง ไม่สามารถให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้มากเท่าที่ควร จึงส่งผลให้โรงเรียนจำกัดให้มีการประชุมผู้ปกครองอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ

1.1.2 ด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน มีภาระกิจจะต้องบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน คืองานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและงานการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 5) ซึ่งเป็นภารกิจที่หนักมากเพราะจะต้องบริหารงานทั้ง 6 งาน ให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะงานธุรการและงานการเงิน หากผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติผิดพลาดอาจต้องถูกทำโทษถึงปลดออกหรือไล่ออก ดังนั้นจึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสนใจงานธุรการและงานการเงินมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้ประสิทธิภาพการบริหารและการสนับสนุนของหน่วยงานในสังกัดส่วนหนึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จากการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด พบว่า การใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน การจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ การจัดการประชาสัมพันธ์ การจัดสุขภาพและสิ่งแวดล้อม การจัดบริการสวัสดิการ การระดมการใช้ทรัพยากรจากท้องถิ่น และภาคเอกชน การสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การติดตามและ

การประเมินการปฏิบัติงานของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยังไม่สามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2534 : 15) จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงในเรื่อง การจัดทะเบียนเอกสารและหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงจะต้องจัดทำทะเบียนเอกสารและหลักฐานการแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะเป็นเอกสารที่สำคัญยิ่งของทางราชการที่โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องใช้รายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และให้ผู้ปกครองเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้โรงเรียนทราบเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหานักเรียนได้ตรงจุดและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และการจัดทำทะเบียนเอกสารหลักฐานดังกล่าวเป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้ชัดเจน ในการประเมินผลคุณภาพของโรงเรียน จะดูที่ทะเบียนเอกสารหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญทุกครั้ง จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้โรงเรียนจัดทำทะเบียนเอกสารหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูง

แต่อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำในเรื่อง การมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ณ นคร (2533 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนขาดงบประมาณสนับสนุน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะทางราชการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนประถมศึกษา 100 บาทต่อนักเรียน 1 คน ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่น้อยมาก และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชายแดนและโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่เกาะส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อย งบประมาณที่ทางราชการให้มาจึงไม่เพียงพอที่จะนำไปจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันสินค้าต่าง ๆ ราคาส่งขึ้นมาก

ทางราชการควรจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนให้มากขึ้น โดยคำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจและความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ตั้งของโรงเรียนเป็นสำคัญ

1.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร

อยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ เสาวโกมุท (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก การที่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ปฏิบัติตามหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ต่างก็ผ่านการอบรมตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา พ.ศ. 2528 มาแล้ว ย่อมมีความรู้ความเข้าใจหลักการสำคัญของหลักสูตรและจิตวิทยาการเรียนรู้ จึงมีการส่งเสริมควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังได้ประกาศนโยบายเร่งคุณภาพการประถมศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2527 เป็นต้นมา โดยได้กำหนดมาตรการตามนโยบายดังนี้ คือ มาตรการในการประเมินคุณภาพนักเรียน มาตรการในการกำกับนิเทศ และมาตรการในการบริหาร เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนปฏิบัติ แล้วทำการเปรียบเทียบความก้าวหน้าให้เห็นชัดเจน ตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ จากนั้นก็ประกาศเผยแพร่ทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 40) ในส่วนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ก็ได้มีการพัฒนาคุณภาพการบริหารโรงเรียน แม้จะไม่ใช้การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรโดยตรง แต่ก็จัดได้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหลายรูปแบบเช่น จัดให้มีการประชุมผู้บริหารทุกเดือน ให้มีการประชุมสัมมนาผลการปฏิบัติงานประจำปี จัดให้มีการประกวดกิจกรรมดีเด่นในระดับโรงเรียนระดับกลุ่ม ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด จัดทำคู่มือเอกสารการปฏิบัติแจกให้กับโรงเรียน ถือเป็นแนวปฏิบัติ นอกจากนี้ยังจัดให้มีระบบการนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับการปฏิบัติงานของ

โรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยดำเนินการเป็น 2 แนวทาง แนวทางแรก
 ผู้บริหารระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ออกดำเนินการเอง แนวทางที่สอง ผู้บริหารระดับจังหวัด
 ระดับอำเภอ มอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ ทั้งในระดับจังหวัดระดับอำเภอ ออกนิเทศติดตามกำกับ
 ดูแลโดยแบ่งการรับผิดชอบเพื่อจะได้ดูแลทั่วถึง นอกจากนี้ยังเพิ่มพูนความสามารถของศึกษานิเทศก์
 ในสังกัดทุกระดับโดยการประชุม สัมมนา พัฒนาความรู้ความสามารถการนิเทศภายในแก่ผู้บริหาร
 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการนิเทศทางไกลทุกระดับ ให้หน่วยงานทุกระดับประเมินผลและจัดทำ
 รายงานการนิเทศการศึกษา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2534 : 127 - 128)
 จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด
 ปฏิบัติตามหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้
 พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูงในเรื่อง การส่งเสริมให้ครูจัดทำ
 แผนการสอนโดยยึดเนื้อหาและแนวการจัดกิจกรรมการเรียนตามหลักสูตร ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า
 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
 2533) เน้นทักษะกระบวนการ 9 ขั้ว เน้นกระบวนการกลุ่ม เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางครู
 เป็นเพียงผู้แนะนำช่วยเหลือนักเรียนเท่านั้น (กรมวิชาการ. 2533 : 3 - 4) ครูจะจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลสูงสุดแก่
 นักเรียน จึงจำเป็นต้องเตรียมการสอน วางแผนการสอน และจัดทำแผนการสอน จากเหตุผล
 ดังกล่าวจึงส่งผลให้โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการเรียน
 การสอนตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์มากค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า
 โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำในเรื่อง การผลิตเอกสารทาง
 วิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดแคลน
 งบประมาณ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ขาดแคลนบุคลากร ครูคนเดียวสอนหลายชั้นและสอนหลายวิชา
 ขาดแหล่งวิชาสำหรับศึกษาค้นคว้า ไม่มีข้อมูลสมบูรณ์ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่
 ชายแดนและโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จงรักษ์ รัตนวิฑูรย์
 (2533 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุง
 แผนการสอน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดน่าน พบว่า การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงแผนการสอนงานประสบปัญหาขาดเอกสาร ขาดแหล่งวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า ไม่มีข้อมูลสมบูรณ์ ระยะเวลาในการจัด ไม่เพียงพอ จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรในเรื่อง การผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของครูอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ พิชราภรณ์ จิตรโต (2526 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ศึกษาเปรียบเทียบพบความแตกต่างของการใช้หลักสูตรในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเขตชั้นใน และเขตชั้นนอก และในกลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครูโรงเรียนเขตชั้นในและเขตชั้นนอก การที่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ที่อยู่ในเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต่างกันปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในเขตพื้นที่ที่ศึกษา มีความพร้อมด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้รับการนิเทศติดตามผลจากศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภออย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีขวัญและกำลังใจ การคมนาคมสะดวกติดต่อกันได้ทุกพื้นที่ ไม่ได้รับผลกระทบจากการสู้รบ ไม่มีปัญหาด้านการอพยพของประชากร สำหรับโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน มีข้อจำกัดที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนดังนี้ คือ ขาดแคลนบุคลากรที่จะปฏิบัติงานในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน เด็กวัยก่อนประถมศึกษายังขาดความเสมอภาคในการเตรียมความพร้อม ขาดงบประมาณ อาคารเรียนอาคารประกอบยังไม่เพียงพอ บางแห่งได้รับงบประมาณแล้วแต่ไม่มีผู้รับจ้าง อัตราการย้ายเข้าย้ายออกของนักเรียนสูงและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะในพื้นที่บางส่วนโดยเฉพาะที่อำเภอบ่อไร่ มีเร่ร่อนชาติพันธุ์คามหาศาล คือพลอยแดง

จึงมีประชาชนเกือบทุกจังหวัดในประเทศไทยอพยพเข้าไปทำเหมืองพลอย ส่งผลให้เกิดปัญหา การเลื่อนไหลของประชากรสูง ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยเด็กวัย 5 - 6 ปี มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ไทมาลาเรียระบาดสูงสุดของประเทศโดยมีอัตราการป่วยสูง ถึง 7923.27 คนต่อประชากรแสนคน อัตราการตาย 12.54 คนต่อประชากรแสนคน ปัญหาด้าน ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบจากการสู้รบ บริเวณชายแดน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนขาดขวัญและกำลังใจเพราะมีปัญหาด้านสวัสดิภาพ และความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2534 : 1 - 11) ส่วนโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะมีข้อจำกัดที่เป็นปัญหาและอุปสรรคดังนี้คือ ขาดแคลน งบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ขาดแคลนสถานที่ประกอบการในชุมชน ขาดแหล่ง วิชาการสำหรับให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ขาดแคลนบุคลากรเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ครูคนเดียว ต้องสอนหลายชั้นหลายวิชา เด็กวัยก่อนประถมศึกษาขาดความเสมอภาคในการเข้า รับการเตรียมความพร้อม ขาดแคลนอาคารเรียนและอาคารประกอบ บางแห่งได้รับจัดสรร งบประมาณ แล้วไม่มีผู้รับจ้าง การรับส่งข้าวสารและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ลำบากและล่าช้ามาก โดยเฉพาะโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะ ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์ อาเภอน้อยมาก เพราะมีปัญหาด้านการคมนาคมต้องอาศัยการโดยสารทางเรือ โดยเฉพาะ เกาะกูด และเกาะหมาก ยังไม่มีเรือโดยสารประจำ ต้องอาศัยเรือประมงหรือการเช่าเข้า เรือ นับว่าเป็นการลงทุนที่สูงมาก ในฤดูมรสุมการเดินทางลำบากและอันตรายมาก นอกจากนี้ ครูยังขาดขวัญและกำลังใจ เพราะมีปัญหาด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ทางราชการยังไม่สามารถจัดที่พักอาศัยและยานพาหนะในการเดินทางไปปฏิบัติงานได้ตาม สภาพที่เป็นจริง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2534 : 1 - 15) จากเหตุผล ดังกล่าว จึงส่งผลให้โรงเรียนในเขตพื้นที่บกติ โรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน และโรงเรียนใน เขตพื้นที่เกาะปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่
เกาะกับผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง
3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่ควม
คุมกำกับดูแล ส่งเสริมให้การนำหลักสูตร ไปใช้ในโรงเรียนให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะและเขตพื้นที่ชายแดน ส่วนมากเป็นผู้บริหารใหม่
มีประสบการณ์ด้านการบริหารน้อย เป็นคนนอกพื้นที่ เมื่อมีโอกาสจะขอย้าย ไปอยู่โรงเรียนที่มีความ
พร้อมกว่า จึงมีการเปลี่ยนผู้บริหารโรงเรียนเสมอ จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้บริหาร
โรงเรียนในเขตพื้นที่เกาะกับโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตาม
หลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ส่วนครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดน
กับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่าง
กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูมีหน้าที่โดยตรงคือการจัดการเรียน
การสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนกับ
โรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ มีการคมนาคมสะดวก สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทุกท้องถิ่น การรับส่ง
วัสดุอุปกรณ์สื่อการสอนต่าง ๆ สะดวกรวดเร็ว ได้รับการนิเทศติดตามจากศึกษานิเทศก์จังหวัด
และอำเภอในปริมาณใกล้เคียงกัน การเดินทางเข้าไปรับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้
ความสามารถของครูทำได้สะดวกเช่นกัน จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ครูเห็นโรงเรียนใน
เขตพื้นที่ชายแดนกับครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรทั้ง
3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด
เพื่อให้การใช้หลักสูตรของโรงเรียนสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะเสนอแนะ
ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดประชุมครูและผู้ปกครอง เพื่อแนะนำความรู้เกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย แนวการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ เน้นกระบวนการกลุ่ม เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. โรงเรียนควรทำการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของโรงเรียนและของชุมชนในท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดการเรียนการสอน หลังสิ้นภาคเรียนทุกภาคเรียน เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลประกอบในการจัดการศึกษาในภาคเรียนต่อไป
3. โรงเรียนควรจัดมุมวิชาการแนะนำความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เช่น ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร งานวิจัยใหม่ ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ครูและผู้สนใจได้ศึกษาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
4. โรงเรียนควรแสวงหางบประมาณ เพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตรทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนให้เพียงพอ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชายแดน และในเขตพื้นที่เกาะ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ควรจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ตามสภาพความเป็นจริงและความจำเป็นโดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป
5. โรงเรียนควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และเผยแพร่ผลงานของโรงเรียนและผลงานของครูให้ชุมชนได้รับทราบทุกวิถีทาง โดยผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน จุลสารของโรงเรียน ในที่ประชุมผู้ปกครอง แกนนำหมู่บ้าน เท่าที่โอกาสจะเอื้ออำนวยให้
6. โรงเรียนควรติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการในชุมชน ในด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกวิชาชีพจากสถานการณ์จริงและประสานงานกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เจ้าอาวาส ข้าราชการบำนาญ อนามัยตำบล เกษตรอำเภอ เพื่อเชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษช่วยในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อประกอบการเรียนการสอน โดยการจัดแหล่งวิชาการให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ ให้ครูศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ เชิญวิทยากรมาให้การอบรมแก่ครูเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารทางวิชาการ

8. โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม เพื่อสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

9. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรย้ายครูในโรงเรียนที่มีครูเกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปอยู่ในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น โดยให้โอกาสแก่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ชายแดนและในเขตพื้นที่ที่เกาะได้รับการพิจารณาในการเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ 2 ชั้น มากกว่าโรงเรียนโดยทั่วไป และจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้มากกว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติ เช่น สนับสนุนให้ครูลาศึกษาต่อ เพิ่มเงินพิเศษต่าง ๆ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น เงินเบี้ยกันดาร เงินเบี้ยเลี้ยงภัย เงินประกันชีวิต

10. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือจังหวัด ควรจัดทำเครื่องมือวัดจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยให้ครูวิชาการประจำศูนย์และครูวิชาการกลุ่มประสบการณ์เป็นผู้จัดทำ และให้ศึกษานิเทศก์อำเภอหรือจังหวัด เป็นผู้ประสานในการจัดทำเพื่อเป็นการลดภารกิจของครูในด้านนี้ลง และทำให้มีเวลาจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

11. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือจังหวัด ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการสอนในระดับกลุ่ม ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

12. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรส่งเสริมการจัดห้องสมุดโรงเรียนอย่างจริงจัง โดยสนับสนุนด้านงบประมาณเกี่ยวกับอาคาร วัสดุ เก้าอี้ ตู้หนังสือ และหนังสือ ให้แก่โรงเรียนที่ไม่สามารถดำเนินการได้เอง พร้อมทั้งจัดส่งหนังสือที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนและหลายเล่ม เพื่อให้นักเรียนในห้องสมุดและหนังสือไว้ค้นคว้า และครูใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

13. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรให้ความสำคัญและเน้นบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการนิเทศติดตามผลงานวิชาการของโรงเรียนให้ชัดเจนและให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เพียงความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูจำนวนตามตัวแปร เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด เท่านั้น จึงทำให้ทราบข้อมูลในวงจำกัด ถ้าต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมมากกว่านี้ ในการศึกษารoundต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูจำนวนตามตัวแปรอื่น ๆ เช่น ภูมิภาค วิชาชีพครู ประสบการณ์ในการบริหารและขนาดของโรงเรียน
2. ควรจะมีการวิจัยการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง) ของโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละจังหวัด เพื่อจะได้ทราบว่าปัญหาในด้านใด และอย่างไรบ้าง
3. ควรจะมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด กับปัญหาการปฏิบัติงานว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่เพียงใด
4. ควรจะมีการวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด เพื่อให้ทราบว่าปัญหาด้านใดและอย่างไร
5. ควรจะมีการวิจัยการจัดทำและการใช้แผนการสอนโดยเน้นกระบวนการของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดตราด, สำนักงาน. ข้อมูลและสารสนเทศ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2535. อัดสำเนา.
- _____. รายงานสรุปผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด. 2535. อัดสำเนา.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). 2534. อัดสำเนา.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตาก. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือการกักกัน ในเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.
- _____. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.
- _____. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ขวนพิมพ์, 2528.
- _____. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ขวนการพิมพ์, 2528.
- จงรักษ์ รัตนวิฑูรย์. การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงแผนการสอนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานพิมพ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- ชัยรัตน์ พุทธชาลี. ปัญหาการใช้หลักสูตรประณปีที่ 1 พุทธศักราช 2521 ในทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2523. อัดสำเนา.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. วิทยาลัยครูพระนคร, 2528.

- ชวลี พึ่งแสงศรี. การศึกษาระบบการใช้หลักสูตรประถมศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- ธารง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.
- พัชรภรณ์ จิตรโต. การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- พะยอม แก้วกำเนิด. หลักการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- พิมล มัธยมบุรุษ. การวิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน :
ความสอดคล้องกับสถานที่และความต้องการของท้องถิ่น. เชียงใหม่ :
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.
- ไพฑูรย์ สินดารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
 2524.
- ปิยไฉ่ สาธ. หลักการศึกษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คุรุสภา, 2521.
- แรมสมร อยู่สภาพ. การสร้างและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
 ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : ศึกษาพรจำกัด, 2531.
- วาสนา ๗ นคร. การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน - มิตินใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 โอเคียนสโตร์, 2525.

- วีระ เสาวโกมล. การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ปรินทูปาณณ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 มิตรสยาม, 2532.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
 2527.
- สนอง เครือมาก. คู่มือการสอบการปฏิบัติฉบับสมบูรณ์แบบ นครสวรรค์ : วิสุทธิการพิมพ์,
 2531.
- สุมิตร คุณาการ. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,
 2523.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
 ลาดพร้าว, 2534.
- _____. ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอนที่เน้นกระบวนการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- _____. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- _____. สรุปผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร
ปีการศึกษา 2533. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2534. อัดสำเนา.
- _____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- _____. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
 2534.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. เอกสารแนะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

..... . คู่มือประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2533.

..... . คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ฉบับใช้
ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

..... . รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตร หลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

Beaucham, George A. Curriculum Theory. 3rd ed., Wilmette, Illinois :
the Kagg Press, 1975.

Chandra, Arvida. Curriculum Development and Evaluation in Education.
New Delhi : Stering Publisher. 1977.

Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill Book
Co., Inc., 1973.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size
for Research Activities," Educational of Psychological
Measurement. 30 : 3 ; Autumn, 1970.

Saylor, Galen, J., William, Alexander M. and Arthur J. Lewis.
Curriculum Planning for Better Teaching and Learning. 4th ed.
Tokyo : Holt - Saunders International Editions, 1981.

Saylor, J. Galen and William M. Alexander. Planning Curriculum for
Schools. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.

Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. Harcourt,
Brace and World, Inc., 1962.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหา
ของการสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้

1. นายสินสมุทร เสนาอาจ ผู้อำนวยกาการประถมศึกษาจังหวัดตราด
2. นายวิจิต เอี่ยมวิเชียร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดตราด
3. นายมนตรี จาปาเงิน ศึกษาธิการอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตราด
4. น.ส.วันเพ็ญ พวงพุก ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนชุมชนวัดบ่อไร่
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด
5. นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร
ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

11 พฤศจิกายน 2535

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตราด

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายคุณากร กมล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครู

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สุภัตญา ตียะสุวรรณ ประธาน

อ. สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ
ร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด โดย
ให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 และครูวิชาการโรงเรียนในสังกัด
ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2535 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ที่ ศธ 1422/4825

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด

ถนนสันติสุข จังหวัดตราด 23000

16 พฤศจิกายน 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ และหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอเกาะกูด

ด้วยนายคุณากร กมล ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ขณะนี้อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำปริญญานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู"

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พิจารณาแล้ว เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาของจังหวัด เห็นควรให้ความร่วมมือ ให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอเกาะกูด แจกแบบสอบถามและรวบรวมให้เสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน 2535 ซึ่งนายคุณากร กมล จะเป็นผู้นำแบบสอบถามมามอบและรับแบบสอบถามดังกล่าวด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

สินสมุทร เสนาอาจ

(นายสินสมุทร เสนาอาจ)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตราด

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทร. 511274

โทรสาร (039) - 511278

18 พฤศจิกายน 2535

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 4 ชุด

ข้าพเจ้า นายคุณากร กมล ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอบ่อไร่ สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติจากบัณฑิต
วิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดการประถมศึกษาจังหวัดตราด
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา คิยะสุวรรณ
เป็นประธานกรรมการ และอาจารย์สุพิศพรณ พันทพานิชย์ เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
มีความประสงค์ขอความร่วมมือจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามให้ ครูประจักษ์
ป.1 ครูประจักษ์ ป.2 และ ครูวิชาการโรงเรียน ในโรงเรียนนี้ เพื่อตอบแบบสอบถาม
คณะ 1 ชุดด้วย เสร็จแล้วโปรดรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดบรรจุในซองส่งไปยังสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอของท่าน ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2535 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการ
วิจัย ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาของจังหวัดตราดและของชาติ
ต่อไป

ฉะนั้นจึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามดังกล่าวด้วย หวังว่า
จะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คุณากร กมล

(นายคุณากร กมล)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามการทำการวิจัยเพื่อปฏิรูปงาน

เรื่อง

การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู
2. แบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด
 - ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิเคราะห์มาใช้เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบหรือสร้างความเสียหายต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่านแต่ประการใดทั้งทางตรงและทางอ้อม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ข้อ 1 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใด

- () ผู้บริหารโรงเรียน
- () ครูประจำชั้น ป.1
- () ครูประจำชั้น ป.2
- () ครูวิชาการโรงเรียน

ข้อ 2 โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใด

- () พื้นที่ปกติ
- () พื้นที่ชายแดน
- () พื้นที่เกาะ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด

คำชี้แจง

1. ข้อความต่อไปนี้สอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริงในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา ในลักษณะขอบข่ายงาน 3 ด้าน คือ การเตรียมความพร้อม การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

2. โปรดอ่านข้อความที่ละข้อแล้วพิจารณาตัดสินตามความรู้สึที่แท้จริงของท่านว่า คำตอบที่กำหนดไว้ทางขวามือ 5 ช่องนั้น ช่องใดตรงกับความจริงหรือการปฏิบัติมากที่สุด ให้ท่านใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องนั้น โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	โรงเรียนจัดบริการแนะแนวเพื่อแก้ปัญหาส่วนตัว ของนักเรียน		.../...			

จากตัวอย่างในข้อ (0) ท่านเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง 4 แสดงว่า
 โรงเรียนจัดบริการแนะแนวเพื่อแก้ปัญหาส่วนตัวของนักเรียนมาก

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	ก. <u>ด้านการเตรียมความพร้อม</u>					
	โรงเรียนได้จัดให้มีการสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของโรงเรียน					

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
2.	โรงเรียนจัดให้มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของ ชุมชนในท้องถิ่น					
3.	โรงเรียนจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น จุลสาร หอกระจายข่าว ประจาหมู่บ้าน					
4.	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้มี ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร					
5.	โรงเรียนได้ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เช่น ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน อนามัยตำบล เกษตรตำบล โรงเรียนเอกชน กรมวิชาการ					
6.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อ ต่อการใช้หลักสูตร					
7.	โรงเรียนได้สนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึก อบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล ตามหลักสูตร					
8.	โรงเรียนได้จัดคณะกรรมการเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร					

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนโดยยึดคุณวุฒิและ ประสบการณ์					
10.	โรงเรียนจัดทำแผนการปฏิบัติ โดยให้บุคลากร ทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดทำ					
11.	โรงเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งด้าน ความถนัดและความสนใจ					
12.	โรงเรียนได้มีการสำรวจความต้องการของครู ในการใช้ชื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร					
13.	โรงเรียนได้มีการวางแผนการดำเนินการจัดหา จัดซื้อ จัดทำเกี่ยวกับสื่อวัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร					
14.	โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารหลักสูตร ไว้บริการแก่ครูอย่างเพียงพอ					
ข. <u>ด้านการบริหารหลักสูตร</u>						
1.	โรงเรียนได้จัดทำแผนงานด้านวิชาการ รวบรวมข้อมูลโดยสำรวจความพร้อมของ โรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น					

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
2.	โรงเรียนได้จัดตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารหลักสูตร					
3.	โรงเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนบริหารหลักสูตร					
4.	โรงเรียนได้จัดกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตร อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น					
5.	โรงเรียนนำทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยในการเรียนการสอน					
6.	โรงเรียนได้จัดทำทะเบียนเอกสารและหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างถูกต้อง เป็นปัจจุบัน					
7.	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน					
8.	โรงเรียนจัดแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ไว้บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน มุมหนังสือ ห้องศูนย์สื่อการสอน วิทยากรท้องถิ่น					

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9.	โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเพียงพอ					
10.	โรงเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีในตอนสิ้นปีการศึกษา					
11.	โรงเรียนกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบตามลำดับชั้น					
12.	โรงเรียนได้จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานของบุคลากรให้ชุมชนได้รับทราบ					
13.	โรงเรียนได้ใช้ผลการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู					
14.	โรงเรียนได้ใช้ผลของการดำเนินงานวางแผนจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป					
ค. <u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u>						
1.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนโดยยึดจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
2.	โรงเรียนได้จัดให้ครูศึกษาเทคนิคกระบวนการ วิธีการสอนเพื่อจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาตามหลักสูตร					
3.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาของหลักสูตร ได้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น					
4.	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดหาหรือจัดทำสื่อ การสอนและเลือกใช้สื่อการสอนได้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของการเรียนรู้และเนื้อหาตาม หลักสูตร					
5.	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดย วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ตามหลักสูตร					
6.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยเน้นทักษะกระบวนการ					
7.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ ผู้เรียนค้นพบปัญหาและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง					
8.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มเน้นให้ ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					

ข้อ	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9.	โรงเรียนขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยากร และสถานประกอบการในชุมชน					
10.	โรงเรียนได้จัดทำกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการประกวดผลงานของเด็ก					
11.	โรงเรียนผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริม การเรียนการสอนของครู					
12.	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อแก้ปัญหา การเรียนการสอนของครู					
13.	โรงเรียนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
14.	โรงเรียนจัดให้มีการวัดผลและประเมินผล ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพ การเรียนการสอน					
	รวม					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

คำชี้แจง โปรดเขียนปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรไปใช้ใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม

1. ปัญหาอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายคุณากร ชื้อสกุล กมล

เกิดเมื่อวันที่ 17 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2500

สถานที่เกิด บ้านเลขที่ 125 หมู่ 7 ตำบลคลีกลิ้ง อำเภอราชไศล
จังหวัดศรีสะเกษสถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 56/9 หมู่ 4 ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่
จังหวัดตราด

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ่อไร่ ตำบลบ่อพลอย
อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด 23140

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 ป.กศ. จากวิทยาลัยครูสุรินทร์

พ.ศ. 2522 พ.ม. (ศึกษาด้วยตนเอง)

พ.ศ. 2526 ศษ.บ. (บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช

พ.ศ. 2535 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2521 ครู 1 โรงเรียนบ้านโนนหมือดแอ่ อำเภอราชไศล
จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ. 2525 อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านคลีกลิ้ง อำเภอราชไศล
จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ. 2529 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านท่าบ่อ อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ. 2531 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านคลีกลิ้ง อำเภอราชไศล
จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ. 2533 - ปัจจุบัน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตราด

การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตราด
 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู

บทคัดย่อ

ของ

คุณากร กมล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2536

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 97 คน และครู 291 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยการ วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตรโดยรวมทุก ด้านอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมและด้าน การบริหารหลักสูตร โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูในเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติตามหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE IMPLEMENTATION OF THE PRIMARY SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521
(REVISED IN B.E. 2533) OF THE PRIMARY SCHOOLS UNDER THE
OFFICE OF TRAT PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION AS
PERCEIVED BY SCHOOL ADMINISTRATORS
AND TEACHERS

AN ABSTRACT

BY

KUNAKON KAMOL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharawit University

February 1993

The Objectives of this research were:

1. To study the implementation of the primary school curriculum B.E. 2521 (Revised in B.E. 2533) of the primary schools under the Office of Trat Provincial Primary Education as perceived by school administrators and teachers.

2. To compare the opinions of the school administrators and teachers classified by school locations towards curriculum implementation.

The sample comprised 97 school administrators and 291 teachers. Rating-scale questionnaires were used to collect the data. The X, S.D. and F-test were applied in the data analysis.

It was concluded that:

1. The administrators and teachers perceived that the level of the implementation of the primary school curriculum is at high level in the aspect of school curriculum instruction. In the aspects of curriculum preparation, and curriculum management, the schools performs at moderate level.

2. As perceived by school administrators and teachers classified by school locations, there was statistically significant different at .05 level in 3 aspects of curriculum implementation of primary schools.